

CAZKEDİSİ

sayı 11

Yağmur henüz başlamıştı. Üç gün kadar önceydi. Akşamüstü, Foça'da **Siren Kayalıkları'nın** Safo'ya bakan yüzünde kayalıkların arasında gördüm CazKedisi'ni. Elinde lir, kumral bir fok'a şarkı mırıldanıyordu; *“seni parmak izinden tanıdım sonbahar/bir gül yaprağına bıraktığın yüzünden/eteklerini toplayıp gitmesinden ölümün/zillerinin dağılıp kırılmasından hüzünden/boyacı çocukların gökkuşağını dolamasından/kırmızı atkılarını aşkları yerine yeniden.”*

Desen: Oğuz Demir

- cevat çapan
- nisa leyla
- hülya deniz ünäl
- ibrahim oluklu
- hüseyin ferhad
- mehmet mümtaz tuzcu
- oya uysal
- hüseyin peker
- azime akbaş yazıcı
- oğuz demir
- soner demirbaş
- m. mahzun doğan
- tarık günersel
- ümit yıldırım
- yücelay sal
- ferhat işlek
- fergun özelli
- halil ibrahim özbay
- can ceylan
- ayşe özgür aydoğan
- ali hikmet eren
- emre gürkan kanmaz
- semire fakih
- sadık ay
- hüseyin köse
- erkan kara
- turgut baygın
- onur koca
- emre küçükoğlu
- ilker ibrahim işören
- yunus karakoyun
- niculina oprea
- baki yiğit

Dünya Şiir Günü Bildirisi, 2007

cevat çapan

Şair arkadaşlarımızın önerisiyle, burada olduğu gibi, dünyanın birçok başka yerinde de dilin, özellikle de şiirin iletişim gücüne inananların kutlamaya hazırlandıkları bir bahar günü bugün. Kimileri parklarda, kimileri toplantı salonlarında, kimileri de sevdikleriyle kendi aralarında şiir okuyarak, şiir üstüne söyleşerek, şiir konusunda düşünerek kutlayacaklar bugün.

Şiirin insan acısını, sevincini, öfkesini ve akla gelmeyen daha nice duygularını nasıl dile getirdiğini yeniden hatırlayacaklar.

Kimileri Boğaz'ın iki yakasını donatan erguvanlara bakarak yapacak bunu, kimileri nerdeyse yanı başımızda patlayan bombaların eşliğinde, çığlıklar arasında, barut kokusu içinde.

Bir yandan ezenleri, ezilenleri, öbür yandan geceleri, yıldızları, kokuları, tepeden tırnağa çiçek açmış ağaçlarıyla insanı deli eden bu dünyayı düşünerek katılacak bu kutlamaya.

Şiirin yaşanan her şeyi beş duyumuzla canlandırarak (görerek, işiterek, koklayarak, tadarak, dokunarak) algılamamızı sağlayan bir duyarlık kaynağı olduğunu, bize duygularımızla düşünmeyi, düşüncelerimizle duymayı öğrettiğini hatırlatacak Dünya Şiir Günü kutlamaları.

Özgürlük ve dayanışma özlemi içinde, bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşesine yaşamaya bir çağrı olduğunu düşünecekler şiirin. Yalnızca Edirne'den Ardahan'a kadar değil, Çin'den Peru'ya kadar uzanan bir umutla...

●
●
●
●
●
nisa leyla

parmağın

olmayan bir insana
aşık oldum
olmayan bir insana
acının çeşitlerini gördüm
ağır mı ağır
uzaktan seyrediyorum
kendimi: feciii!!!

hem onun yerine
hem benim yerime
yakıyorum diktiğimiz kuleleri
yüksek mi yüksek
kıvıldamasaydık
daha mı iyiydi ?

parmak hesabı
ufacık bir mutluluk için
kaç kenar çizdik kaç
sonu gelmeyen daireye.
bir türlü birleştiremedik
suretlerimizi.

kim demişti
demir zırlı bu yüzyılda
aşk olmaz diye

beeeen...ben dedim
şimdi. bulamamışlığı
aklamak İçindi.

sevgilim olmasa da
sözcüğü
kalbimin zikzak dikisi

**kırılmış gelincikten
bir gerdanla** hülya deniz ünal

Olur, giderim
kırılmış gelincikten bir gerdanla
ufuğun kızılığımı dedin
umutla buruştururum anca

Sabah,
geceyi koşmuş küheylan.
birbirine akan iki utangaç damla
denize göz kırpan pencerede sardunya
kırılmadan solmanın açılacağı gövde.

Aklımda
benden bir şey olmaz, duygusu
başıma oturttuğum yalnızlıktan taç
içimde hiçbir şeye lâyık değilim
güzel olan her şeyi, bitiririm korkusu

Geçmiş
Sandık lekeleriyle dürülmüş bohça
Kars, Ankara, Çanakkale, Kayseri, Bursa
bir çınar altı, birkaç sarılmış gölge
ağustos böceklerinden yükselen arya

Yine de
“Aya bak” deyince bakmıştım
senin gözünden sevmiştim geceleri
birkaç lokma yeterdi doymamıza?
aşk; adımı duymaktı senin ağzından
zamandı içimize damlayan şıra

-Gitme desen kalırdım, ama!-

ibrahim oluklu

eleştiriyile konuşma

- Eleştirimizden Memet Fuat 1926, Asım Bezirci 1927, Fethi Naci 1927, Mehmet H. Doğan 1931, Veysel Öngören 1931 doğumludur. Aynı kuşak yazarlarıdır bu adlar.

Dünya görüşleri ortaktır. Eleştirideki tercihleriyle farklılıklarıdır. Tercihleri ülkenin tercihleri içinde şekillenmiştir. Sözleri her zaman bir eser/kişi/akım/dönem hakkındadır.

Ele aldıkları edebiyatçıların, kendi yazdıkları hakkında ne dedikleriyle ilgilenmemişlerdir. İşlerini yapmışlardır.

Her biri tutarlılık örneğidir. Örnek alınacak tutarlılıktır.

- Yorumlayıcı bilinç, Âşık Mahzuni'nin "Dom Dom Kurşunu" adlı eserini, İbrahim Tatlıses örneğindeki gibi "oyun havası" olarak da, Selda Bağcan ve Farid Farjad örneklerinde olduğu gibi aslına bağlı kalarak da yorumluyor.

Bu nedenle eleştiri, yorumlayıcı bilincin ortaya çıkardığı "yeni"yi, gerçekliğin ilerleyişinde/yüzlerinde hep sorgulayacaktır.

- Şiirin parçaları bütüne gönderir. Bütün, parçaların hesabını her durumda çıkarır. Burada hangi işleyişi ele alırsak alalım yürünecek yol dilseldir. Bir sorun yok.

Sorun, bir şairin, bunu kendini özne yaparak düşsel olanda, başka bir şairin yine kendini özne yaparak gerekçekil olanda yazmasından kaynaklanıyor.

Bir şair, öznelğine dünyayı arka bilerek, bir başka şair, öznelğine kendini arka bilerek yazıyor.

- 2011 yılından bu yana, ara verdiğim noktadan başlamak üzere, en fazla Akatalpa; Varlık, Sincan İstasyonu, Kıyı, Şehir, Şiiri Özlüyorum, Hayâl,

Cazkedisi dergilerinde "eleştiri" yazmaya koyuldum. Bu çalışmalardan bazı bölümleri de Facebook ortamında paylaştım.

Sözü bir "nesne" üzerine ettim, eleştirel kıldım. Eleştirel kıldığım için de kimseden sakınmadım.

Buna karşın, 1985'ten beri yazdığım eleştirilere gösterilen tepkiden farklı bir tepki gelmedi aramızda dünya görüşü farklılaşması ve estetik farklılaşma olan edebiyatçılardan.

Bunlardan ilki Hilmi Yavuz'dan geldi. Ardından Ali Günvar, Bâki Asiltürk (Bâki Ayhan T.), Enver Ercan, Mustafa Fırat, Tuğrul Tanyol'unkiler sıralandı.

Şu var ki; bu edebiyatçılardan hiçbiri eleştiri yazılarıma eleştiri yazarak yanıt veremedi.

- "1980 Kuşağı, sadece şiir yazan, şiir üzerine düşünen, dergiler çıkaran, poetikalar geliştiren şairlerden oluşmuyor."

(Varlık, Mart 2015)

Bu "iddia", niye 1980 Kuşağı şairlerine özgü olsun ki!

Cumhuriyet dönemi edebiyatımızda bunun tersini düşünen/yazan/yapan bir "kuşak" hiç olmadı ki!

- "Mezarımı kazın belden aşağı" (Selanik türküsü)

diyen "halk bireyi", ölümü "imaj alanı" bilip, o alandan "imge" çıkarmış olmuyor mu?

- Nesneye farklı gözle bakmak dil sorunu değildir; bizim gerçekliği yaşayışımızda oluşur nesneye bakış farklılıkları. Dil, yaşayışımızdan sonra sokulur nesneye. Aynı nesneyi farklı yazmamız bundandır.

- Romanı romanda, öyküyü öyküde, şiiri şiirde... konuşan/yazan estetik tarzın edebiyatçısı, ülkedeki olugusal süreçleri bu ele alışla edebiyattan kovuyor. Bundandır ülkede bir burjuva sanatı/edebiyatı var mı, yok mu; ona dair konuşmuyor/yazmıyor bu edebiyatçı. Gerekçe de hazır: Bu konular hep bilindik/eskimiş konular!

- Şiir yazmayı hünere, hünere yeteneğe indiriyorlar. Şairin seçikleşmesini hünere ve yetenekte arıyorlar. Dış gerçekliği, el değmişliğinden dolayı, hünere ve yeteneğin köstekleyicisi

olarak görüyorlar. Oysa el değmişlik şair için de bir olanaktır.

- Şair, somut bir dayanak olmadan şiir yazılamayacağını biliyor. Bir şair, dayanak noktası olarak kendini alıyor ve onun şiirini yazıyor.

Burada bir sorun yok. Sorun, o şairin bu tercihini tek yazma tarzıymış gibi almasında ve dayatmasındadır.

"İmgeci şiir" dayatması bundandır.

- Bir yayınevi editörü şöyle bir cümle kuruyor:

"Yedi günü aşkın süredir iştahsızdı. (...)"

Cümle, zamanı anlatırken yanlış kurulmuştur.

"Yedi günü aşkındır iştahsızdı. (...)" şeklinde kurulmalıydı.

- "Evlerinin önü iğde değil mi
İğdenin dalları yerde değil mi
Benim sevdiğim evde değil mi"/Kilis

Dizeler, birbirini çağırmadan dış gerçeklikten seçilmiş "ev" ve "iğde" kavramlarının bağıntılanmasıyla "sevgi"ye/öznelliğe çıkıyor.

Gerçekçi estetiğin özneliği işletiş böyledir.

Demek ki öznellik, her zaman iç gerçeklikte işletilmemiş.

- Bir şiir işçiliği, dünyanın işleyişindeki sürekliliği şairin yaşantısındaki eşyayla süreçlere ayırıyor ve yine o eşyayla söylemi yine bu işleyişteki sürekliliğe eklemiyor. Okur da bu işçilikte, dünyanın işleyişindeki sürekliliğe uyarılıyor. Metin Altıok'un şiir işçiliği böyledir.

- Yücel Kayıran'ın "felsefi şiir" adlandırması üzerinde daha önce durmuş ve bir şiiri üzerine yazmıştım. Yazının bir yerinde şöyle demiştim:

"Felsefi şiir" bir kuram mıdır? Eğer onu bir kuram olarak ele alırsak, bütün kuramlar gibi o da tükenektir. Oysa tükenmeyen gerçekliktir. Yücel Kayıran da Hem Türk Hem Solcu Hem Sünni Müslüman adlı şiiriyle de bu tükenmeyen gerçekliğin şiirini yazıyor."

Şiiri için böyle yazdığım Yücel Kayıran, eleştirel bakışında aynı ilerleyişte değil.

Yücel Kayıran, "felsefi şiir"den sonra eleştiriye "felsefeyle bakmak" diye bir bakış açısı getiriyor. Elbette bu eleştiri salt şiir alanında işletiliyor. Oysa "felsefeyle bakılacak" roman, öykü, eleştiri, deneme, mektup vb. türler de var, ama Kayıran kendini şiirle sınırlıyor. "Felsefeyle bakmak"taki kapsamlılık "şiire bakmak" şeklinde kısıta sürülüyor. Kısıta sürülüyor, çünkü eleştiri, salt felsefe bilgisiyle işletilecek bir alan değildir.

(* Yücel Kayıran, Kritiğin Toprağında-Türk Şiirine Felsefeyle Bakmak, YKY, 1. Baskı, Mayıs 2010.

- Çağdaş idealizmin kuram yetiricisi pragmatizm, Hulki Aktunç'un "Kalem ve Toprak" şiirindeki "Bir kalem dikin mezarıma/Yan yana gelmemiş/Sözcükler var daha" dizelerindeki "Yan yana gelmemiş/Sözcükler var daha" dizelerini aldı, bu dizelerle "özel uzlaşım" kurarak onu "el değmemişlik alanı" olarak şaire önerdi/kabul ettirdi. Oysa "Bir kalem dikin mezarıma" dizesindeki "kalem" ve "mezar" sözcükleri, "el değmiş olan"ı anlatıyordu. Buna bile tahammül edemedi. Çünkü "kalem" ve "mezar" insan faaliyetinin dış gerçeklikteki işleyişle ortaya çıkıyordu.

Şiirin tamamını veya üç dizeyi okumamıza izin vermedi; dilin içeriğinin taşıdığı gerçeklik işaretlerini "özel uzlaşım"la çarpıttı, tanınmaz hale getirdi. "Kalem ve Toprak" şiirinin tamamını okumamızı önermedi, kendisinin "özel uzlaşım" kurarak anlamlandırdığı iki dizeyi şairliğin/şiir kurmanın temellerinden biri diye belletti.

- "Yeryüzünün halifesi Hünkâr'a minnet eylemem"

"Egemenin yanında yer alan, onun ağızyla konuşan alçaktır."

Egemene karşı edilmiş iki söz.

İlki; açık seçik, doğrudan; onun işaret ettiği dönem, yer, kişi belli.

İkinci; muğlak, dolayımli; onun işaret ettiği dönem, yer, kişi belli değil. Egemenin farklılaşmışlığı içinde hiçbir egemene bir şey söylemez ikinci.

İlki 15. yüzyılda, ikincisi 21. yüzyılda edilmiş iki şair sözü.

hüseyin ferhad

sır ol: ıslık ya da figan

Saklan, bir aynaya saklan
salt o değil, o ve o da değil
kan revan görmesin kimse
kirpiklerine biriken hüznü

Saklan diyorum bir cep aynasına saklan
sır ol: ıslık ya da figan
sır ol: umu ya da vesvese
hüznüne zerk et yüzünü
sır ol: puhu ya da mâr
bir kanatlı yılan
yüzüme hohla yeryüzünü

seyrek güze üç dörtlük

mehmet mümtaz tuzcu

YÜREKTİR DOKUNUR OKŞANMAMIŞ SAÇLARA
Dokunmaktır sevgimiz, diyen var, doğru muydu
İlişmemek iğrenmek mi - büğrölmüş yamukluğu
Kimlereydi bunca laf, Şaşmaz peşinde koş koş
En puslu koşumuza bulut yığmış işkili

KONAK

İtin deştiği karha, sızlak yerindi senin
Ondan derindi şerha, ondan ölgündü beden
Özlem: gömük söylemin! sakrayan dilde dilsiz
Kısık köle! Çevrensiz! Kanı kansız içilen

ELBET KUNT ŞİİRLERE

Serçenin pençesinden Çulpan'ın yayına dek
Ne seçtin yeğnik, yedek... ne gördün asıl, ana...
Parlayan çığlıklarda büyürken yana yana
Kunt bir şi're elbette kanla kavruk girecek

**sadece sizin için
geldik dedi biri** oya uysal

*Kuş uçmaz uzaklıkta daha sabah ve gecenin ağırlaşan gözleriyle
kötü bir rüya değil gördükleri.*

*Koptu, umutları bağlayan incelmış ip de işte
özeti henüz çıkartılmamış bir acı,
acıttı kalbe saplanan bıçağı.*

*Ah kendi zindanında kaybolmuş kaçak!
Çoktan sarıldı çıkmaz bir sona uzanan sokak, şimdi
seni ilk sende ararlar, düşlerinde,
-ölü ve masum olan düşlerinde-
seni yalnızlığın bile saklamaz.*

*Dostlar düşman olduğundan beri güvenecek kim kaldı,
içindeki karanlığa saklan
hayatı kaleme alan zamanın diyecek bir sözü bulunur elbet,
bilgece bir sözü, sabret. Bu ne tasarlanmış cinayet,
ne de cinnet,
kurban ve katil aynı bedende
bu karşılıksız kalan aşk...*

Desen: Oğuz Demir

hüseyin peker

türk şiirinde 's' harfine kıvrılan yollar

Serdar Aydın nedense 'S' harfine 'U' dönüşü yapmama sebep oldu. 'Jazz' adlı 'Jam Sessions' alt başlıklı nisan 2017 Medakitap basımı kitabında 'Jam Sessions' u şöyle açıklıyor:

“Jam Sessions müzisyenin kendi sınırlarını görmesini sağlayan, cazın doğasına içkin bir olgudur. Aslolan doğaçlamadır. Bir tür esriklik hali, illüzyon yaratarak, algı kapılarının zorlandığı, ve aşıldığı, müzikal ve duygulanımsal deneyimler sunar. Bir dışavurum, ritmik ve mutlaka 'kara haykırış' da denebilir.”

Madem ki biz de Cazkedisi dergimizin orta sayfasında; adına müzik ve caz karışmış bir derginin yazarıyız. O halde demeliyiz ki hoş geldin dünyamıza Serdar Aydın.

Kahkahalar cinnetidir acının Serdar Aydın'da. Tırnaklarından bedenine yayılan bir çığlık sesiyle karıştırıyor şiirinin orta yerini. Caz müziğindeki o doğal kayboluşun ve yürek yakan çıkışların boş noktasından kopartıyor imgeleri.. Koşturan bir şiir, çağlayan sesiyle ve bağırان bir nidayla. Yaşasın Caz ve oturumlardaki soy-suz hükümlere şairin vurduğu davul çattırtısı. İçbükey okyanus taşları...

“Atlara Sürme Çekin” kitabıyla gönüllere bir bozkır çelmesi atan derin duyarlık; Selami Şimşek de öyle. Aşık Veysel'den ezberlediği toprak sesiyle seslendiriyor, bilge kalp atışlarını. “sonsuzluk dediğin damlanın yarısı” demek için, bir ömrün ortasını mı beklemek lazım, bilmem ki?

Dersimli bir ailenin harita ressamı kızı olan Sema Güler'de öyle, hem “uyku ya-

nıtlamıyor” diyor, ardından da tutku onun yakasının bırakmıyor: “Söyle sen nerdesin?”

1963 doğumlu Urfa kökenli İzmir'e yerleşmiş, yetkin şair Sedat Sanver'i çoğumuz tanır ve unutmaz. Hüseyin Cöntürk hocam, İzmir'e geldiğinde bana ilk şunu söylemişti: 'İzmir'de sadece Sedat Sanver'i tanısan yeter' Ben onu tanıdığımda geç kalmıştım. Çünkü yavaşca koptuğu, ama içten içten vazgeçemediği bir coşkuydu Sanver için şiir. 'Kimse kimsenin içini görmüyor nasıl olsa' diyen Sedat Sanver'e selam olsun.

“Kaç yaz olmuş amcam öleli” diyen Sezgin Öndersever, 'ikimiz de aşkı oyun sanan birer çocuğuz işte / güne kavgayla başlayıp sevişerek bitirmemiz ondan' diyen Selami Karabulut, 'ceset olmak üzere babalar, can arar' diye seslenen şiirin bilge kişisi, arayışların ozanı Sadık Yaşar, hepimize selam olsun şiirin penceresinden.

“kimi kimsesizliği, yıldızı hırsızı

körü, gönülden göreni bileni var”

Serkan Türk'ün bu dizeleri, kelimelerin en güzel istif edildiği özgün şiirin örneklerinden. Dünya bir düzlük diyor Serkan Türk ama; anlattığı şeyler bir çarpıntıdan doğuyor sanki. Küçük bir kıpırtıyı şiir yapıp sunuma geçmeyi iyi beceriyor.

“Sen gelmeyeli mandalinler sarardı” bunu dese dese Sabahattin Umumlu der bilirim. “ışıkla hırpalanan porselen geceler” de Salih Bolat'ın yaratısıdır. Boşuna beklersiniz dediği dünya gürültüsü Bolat da sessizce yanaşır, hem de birkaç yoldan ve hüznün inceliğiyle.

“Eve geç geldim yalnızlık bekler” diyen Selahattin Yolğiden'den “Döndük yine taşlara” diyen Serdar Ünver'e, deneysel şiirin şiirimizde ilk genç mimarlarından Arzu Kuaforü şiirinin yaratıcısı Şakir Özdoğru'ya, Sus Çiçeği'nin ta kendisi olup Beyaz Leylak Ülkesi'ne konuveren Şerif Tezgörenler'e, “sonra sustum, sana evlat söylesin” diyen 2017 Tüyap İzmir kitap Fuarının onur konuğu şairimiz Sina Akyol'dan, “Bana aslımı önce babam, sonra Kerem söyledi” diyen Yaşar Nabi Nayır 2013 ödülü sahibi Serap Aslı

Araklı'dan, “gökyüzünü yitiren dört kapılı bedestende ağır ağır, belki yitirebiliriz tüm bildiklerimizi” **demenin bilgeliğine erişmiş, Neşet Ertaş'ın beldesi Kırşehir'in yetiştirdiği değer Soner Demirbaş'a, Gaziantep'in “kemiği yanlışı yerden kaynamış” çeşitliliğinde dizelerini yaratan Sinan Özdemir'inden**, “başaklar boş şimdi, kekik tarlasında” **diyen Salihli'nin yetiştirdiği şair Şerif Temurtaş'a, küflü dala gül deseni; mor tülbente işleten değerli şair Sevda Zeynep Karadağ'dan** “Kayıp Atlar Haritası” nı **bie çiziktiren Şaban Abak'a, Devrim, aşk ve şiir sinemaya benzer bir yanılmadır diyen zarar etmeden çok öncesini yazan Karadeniz kökenli bir ucunu hep ironik bırakan güçlü sesler ozanı Sezai Sarioğlu'dan, aşk acısını harflerle azaltan Serdar Koçak'a, yerinde şiirler yazarak gönüllere taht kuran Salih Mercanoğlu' dan Serhat Çelikel'e, Seyit Pelitli'ye..**

18. Altın Portakal sahibi Şeref Bilsel, unutulur mu hiç! Duru sesin, olgun ve dinlenmiş yaratının son sesini hissettiren sesi diyor ki:

“ölüm konuşurken kendimizden tek celsede apansız kaydığımızı gördüm”

Biraz daha eskilere dönersek, Sabahattin Kudret Aksal'ın bilge deyişlerini anmadan olmaz.

Suat Taşer, Suat Vardal, şiirimizin efsane ozanı Suha Tuğtepe, Şukufe Nihal, Sabri Esat Siyavuşgil, Seyyit Nezir ve unutulmaz şairimiz Sennur Sezer, Sabahattin Ali, Seyhan Erözçelik, Şükrü Erbaş, Süreyya Berfe ve Salah Birsnel, Sunullah Arısoy, Seyfettin Özdemir ve Seyfettin Başçılar, Sabri Altınel ile Şavkar Altınel, Sait Faik ve Sunay Akın..

Sözlerime “Jazz” ile başladım. Şükrü Erbaş'ın dizeleriyle bitireyim:

'Yaşlandıkça keşfettiğim tek gerçek

İçimdeki çocuk ölümden korkuyor

bir susma ustasıydı babam

Ölümünden on yıl sonra acıyla sevdim'

bulanık bozuk sone ● ● ● ● ● **soner demirbaş**

bu havada dağın darma kelimelerle
cümle geceyi topluyor öteki şiir
ve kapı aralığından bakıp çekiliyor
telaşlı kentin ara sokaklarına

umudu ufka gömülü göz kamaştıran
renkler değil dar kapıdan taşan
her an'ın bir sonraki an'a eklenişi
ve beklentinin bulanık bozuk yankısı

bahçedeki ağacın ormana feryadı
o başlangıçta buluyor suretini
savruluyor sonra sırtına alıp rüzgârını

darma dağın kelimelerle bu havada
göz kamaştıran umudu ufka gömülü
bahçedeki ağacın feryadı ormana

m. mahzun doğan

Caz Günlükleri atatürk'ün benzeri, çırılçıplak erik ağacı ve öbür dünyadaki Mahzun Doğan...

2 Ekim 2016, Pazar, Ankara

Kâğıtla ilgili bir bilmece:

"Tarlası beyaz,
Tohumu siyah,
Elle ekilir,
Gözle biçilir."
Yanıtı mı?
"Kâğıt".

Bilmeceyi Salim Savcı'ya bir dostu sor-
muş. Bilememiş. Köşesine (*) aktarmış
bu anıyı...

(*) Salim Savcı, "ğretmene de bilmece so-
rular", Eğitimci Gözüyle köşesi, nder Ga-
zetesi, 6 Nisan 2016.

(12.05)

3 Ekim 2016, Pazartesi, Ankara

ğle zeri çıktım evden. Su kullanma hak-
kım azaldı iyice... n ödemeli kartla de-
memi yapıp, yeni su hakkı edinecektim.
Ahmetler'deki ASKİ Őubesi'ne vardım...
"Sistem alışmıyor" dediler. Ben de Yeni-
şehir'e yürüdüm. P.K.'ye baktım. Döner-
ken yine uğradım ASKİ Őubesi'ne... Kuy-
ruk vardı. Girdim kuyruğa. Bekledim. Sı-
ram geldiğinde, yine "sistem alışmıyor"

yanıtı aldım. Önümdeki kuyruğu oluştu-
ranlar, su faturası deyenlermiş. Hazır kar-
ta dolum yapamıyorlarmış. Kızdım, "Yazın
kapiya falan da, boşuna beklemeyelim hiç
değilse" diye söylendim... Aldırış bile et-
medi görevliler...

P.K. mi?

Zalifre Yazıları'nı göndereceklerdi. Cino-
zoğlu'nun (Hüseyin Avni) lm yıldönümü
nedeniyle hazırlanan özel sayıyı... Gnder-
mişler PTT kargoyla. Bildirim kâğıdıyla
içeri girdiğimde, karşıma o Eylül başında,
ilk gününde karşılaştığım genç kız ıktı.
Kuyruktaydım. İki kişi vardı önümde. Biri
içini bitirip çıkınca öbürü elindeki kâğıdı
uzattı. Kargo bulunduğunda, "Ben derne-
đin başkanıyım, bu da kaşemiz" diyerek ya-
nındaki kaşeyi uzattı. Hangi dernek mi?
Türkçenin Diriliş Hareketi Derneği. Kıza,
"Televizyon programları falan derken, sık
gelemediğinden" söz etti. Tanınmasını isti-
yordu. Zaten, sandalyede otururken etrafa
"Farkımda mısınız?" diyen bir bakış vardı
gözlerinde. Kartvizitini uzattı kıza. Kız
kartvizite bakıp, "Gerçekten bu siz misi-
niz?" dedi. Őařkınlık vardı yüzünde... Bir
kartvizitteki fotoğrafa, bir de duvardaki
Atatürk fotoğrafına bakıyordu... Adam, gu-
rurlu bir edayla "Eveeeeet!" dedi. Adamın
n adı kaldı usumda, Yalçın... Dönüp baktı-
đımda anladım zaten... Atatürk'ün benzeri
diye ekranlara çıkan adamdı bu!

***

Dn erik ağacımı budadılar... Hem de ta-
mamen... Şimdi ıplak... ırılıplak...

(21.05)

8 Ekim 2016, Cumartesi, Ankara

Ömer Turan'ın yazısını okudum. Ahmet
Günbaş'ın "Rüzgâr Akıllı" kitabı üzerine ka-
leme alınmış bir yazı. haber.sol.org.tr ad-
resine 11.05.2013 tarihinde eklenmiş. "İn-
sanı insandan damıtan Şiirler: Rüzgâr Akıl-
lı" adını taşıyor.

Turan, Günbaş'ın Őiirinden söz ederken

şunları söylüyor:

"Üstü başı sözcük kırıklarıyla dolu bir gezin. Bir imgenin peşinden sürüklene sürüklene hem de. En yalın haliyle, en 'aşkçıl' teniyle. Yunus'un bıraktığı yerden başlıyor yolculuğu. Aynı yemini etmiş gibi. Mühürlü yolları aç aça şiir olmayı bekleyen sözcüklere doğru yürüyor. Derken bir ses:

'-Aşksız nereye gidilebilir ey yolcu?

-Hiçbir yere!'

Gerisin geri yürüyor aynı yolu. Aşkın anayurduna dönüyor. Doğan doğmaz ona ilk gülümseyen yüze sarılıyor. Yaralarını açıyor, kırgınlıklarını fısıldıyor. Düşlerini, umarsız bekleyişlerini, cevapsız avazlarını, sevdâ boşluklarını ve eksik sevinçlerini anlatıyor durmadan. Bir anı evine sığmıyor yeniden."

Bundan sonra ise şu iki dizeyi alıntılıyor Turan:

"Güzel annem, çok üşüdük ara yerde ne gurbete yarandık ne sılaya".

Benim asıl üzerinde durmak istediğim bölüm işte bundan sonra geliyor. Şöyle yazıyor Ömer Turan:

"Şimdi bu anı evinde zamansız göçen dostları anımsama vaktidir. Birer birer geçiyor Günbaş'ın dizelerinden dostlarının yüzü. Şiirin yoldaşlığıyla halleşir ve helalleşir onlarla.

M. Mahzun Doğan'ı gecikmiş bir yağmura bakar gibi anımsar. Bozkır kokulu bir şairdir o. 'valizinde tıkiş tıkiş Ankara'

'Mahzun gelir, daha ilk yudumda sarhoş Denize bakmalar çoğalır, rüzgârlar'

Akif Kurtuluş'un erken gidişine bütün şiirler tanıktır. Bir gece 'ay şafağından' örülmüş kederle gelir Günbaş'ın şiirine.

'Herkes gittiydi, dönüşüzdü

Can çekişen bir karanfil kaldıydı yatıya

Nasılsa erkendi, sabah olur bakardık

yarasına'

Ve Ahmet Uysal.

İda Dağı'nın tutkulu şairi. Yaşadığı coğrafyanın insanını, acılarını, aşklarını, doğasını ve mitolojisini şiirlerine taşıyan insan. İnsan ve sevgi merkezli dizelerin sahibi. Ahmet Günbaş'ın da can dostu. Ölümü en çok onu etkiler. 'Rüzgâr Akıllı'daki üç şiirini Ahmet Uysal'a adar."

Bakar mısınız? Beni ve Akif Kurtuluş'u öbür dünyaya yollamış taaa 2013'te Ömer Turan.

11 Ekim 2016, Salı, Ankara

Asi (T. Asi Balkar) aradı. "Ne yapıyorsun?" dedim. "Esra Ceyhan'ın evlilik programını izliyorum" dedi. Güldüm... O ise, "Ne yapacaksın" dedi, "Her kanalda bunlar var. İyi-ce yaygınlaştı. Demek ki yakında seçim var!"

(23.05)

12 Ekim 2016, Çarşamba, Ankara

Hüseyin Ferhad'ın (*) yazısını okurken yazdığım dizemsiler:

"Tende bıçak yarasından içeri doldu rüzgâr Kızılay'da dalgın akşamüstüne Ferruh Tunç'u sordu biri

Güven Anıtı kalkıp yürüdü kıyıların imbat serinliğine

Unutulmuş bir adada, altında incirlerin, dolanıp durdu

Yılan deri değiştiriyordu, uyudu gölgesinde yeryüzünün

Kaz Dağları'ndan süzülen kuşlar (kondu rüyasına)"

***

Hayretler içinde kaldım. "Gözlerim yaşardı" denir ya, öyle... Elektrik faturası bu kez 28 TL gelmiş. Ankara dışında olduğuma bu kez inanmış EnerjiSa.

***

"Yazmıştım" adıyla yazılarımı toplayabilirim...

"Ne Çok Öldük!" adıyla Ankaranâme'lerde ölenlerin ardından yazdıklarımı...

(*) Hüseyin Ferhad, "Sir Derya Mektupları", Şiir-lik, Nisan 1996, Sayı: 26)
(22.25)

24 Ekim 2016, Pazartesi Ankara

Hasan Efe aradı. İzmir'deki karikatür etkinliği 15 Kasım'da yapılacakmış. Bi de ona çalışmam gerek şimdi...

***

Cem Adrian'dan "Sen Gel Diyorsun" türküsünü dinlemeliyim. Son sidisinde türküleri yorumlamış.

(20.15)

25 Ekim 2016, Salı, Ankara

Ergin'e (Şehirli) gittim. İşyerine. Yeni bilgisayar getirdik. Kurduk.

***

Deniz (Hülya Deniz Ünal) aradı. Caz Kedisi toplantılarında olmuş. Benimle yaptığı söyleşiyi başka dergilere falan yollamaya kıyamadığını söyledi. Caz Kedisi'nin Ocak sayısına koyacaklarmış.

Caz Kedisi'nin Ankara Temsilciliği'ni Onur Çalı yürütüyordu. Bırakmış. Ocak'tan itibaren beni yazacaklarmış. "Olmaz!" diyemedim. Eyvah!

(22.05)

5 Kasım 2016, Cumartesi, İzmir

Ahmet Günbaş'tan elektronik mektup (Bana, Bülent Güldal'a ve Turgut Baygın'a):

"Değerli Kardeşlerim, merhaba!

Ahmet Uysal'ın basılamayan son dosyasına kitaplarına girmemiş 'Bornova'da Yalnız Evler' adlı şiirini ekledim.

Arşivinizde bulunması açısından dosyayı son haliyle gönderiyorum.

Selamlar..."

(22.05)

20 Kasım 2016, Pazar, Ankara

Budak (Abdülkadir) yazmış Facebook'ta... Mehmet Müfit ölmüş...

***

Osman Serhat (Erkekli) aradı. Yok, doğum günüm için değil, kitabım (*) nedeniyle. "Otobüs... yolculuk... tenhalık falan. Ne güzel şiir o... Önceden anımsıyorum" dedi. Henüz okuyamamış kitabı. Murat Karacan vermiş. Sevil (Avşar) okumuş ama... Ağlamış okurken... Onunla da konuştuk.

***

15 Kasım'da Neslihan Dağlı, Kelebek Ömrü Aşk Misafiri'nde paylaşmış:

"Ünlü Yunan filozof Sokrates her nasılsa bir ev yaptırmış:

Eş dost merak etmiş nasıl bir ev diye, görünce evi, kimse dememiş güzel olmuş diye...

Başlamışlar kusur bulmaya: Kimi içini beğenmemiş, kızmamış ama şanınıza layık değil odaları demişler.

Kimi cephesine laf etmiş: Karşıdan görünüşü çirkinmiş.

Hepsinin ortak görüşü de çok darmış bu ev. Kim sığarmış canım bu ev denen kulübe?

Ardından Koca Filozof Sokrates konuşmuş:

- Ah! Keşke bu evin alabileceği kadar gerçek dostum olsa!"

(*) M. Mahzun Doğan, "Eski Mahalle", Medakitap Yayınları, Birinci Baskı: Eylül 2016, Ankara.

(14.50)

Çamura saplı teker,
olduğu yerde döner;
gittiğini sanırsın,
hayatın öyle söner.

“İşte doğru yol,” derler,
gelenekle güderler.

Ama yiğitler çıkar;
kadın erkek omuzdaş.
Baskıcılar tez korkar:
“Eyy doğrudan sapanlar!”

Birinin derdi ayar:
“Ben çobanım, bilin,” der;
milleti koyun sayar,
kimine söver, bayar.

Kimi çobana tapar:
“Sürüde kal, kurt kapar!”

Çoban “Canım feda!” der,
Gün gelir, kurban eder;
hem gönüllü olursun.
“Bayram: Doyun!” Ne oyun!

'Kuşkusuz akıl' çorak.
“Belki yanlış bu? Tuzak?”
Kimi karşıtlar uzak.

Eğersiz yaşanan düş...
Eyersiz attan düşüş!

Sorusuzluk virüştür;
işgal için bir üstür.

Nice kanlı robot var;
işte cana kıyanlar.
Ölüm yolu. Sapsalar?

Tutsak yaşamak. Böyle.
Sömürülen bir köle;
uy(u)ması beklenen,
azap korkusu eklenen.

Hoşnutlar mı işgalden,
özgür düşünmek varken?

İsteyen er geç aşar;
ufuk sorular kadar.
İnat zarar; azim var.

Bu gezegende yaşam.
Dünya Yolu, seçimim.
Kılavuz D.İ.B -yol, yordam:
Dünya–İmece–Bilim.

Geçmiş odak olursa
belki kin ağır basar;
gelecek odak olsun,
sarılsın tüm yaralar.

ümit yıldırım

farklı bilinç hâlleri edebî yaratıcılığı tetikler mi?

Yaratıcı kişinin olağanüstü yanı, kendi iç dünyasına kolayca ulaşabilmesi ve bunu çoğu kişi kadar kontrol altına alabilmesidir. Yolda, vapurda, evde hiç durmadan yazan Ahmet Mithat, fazla çalışmaktan bunalıma girebilirdi fakat hasta olmadı. Ümit Yaşar, pek çok kez intihar teşebbüsünde bulunmasına karşın akıl sağlığını yitirmedi. Yaratıcılık potansiyeli taşıyan kimseler, içlerinde barınan bölünmeler yüzünden acı ve mutsuzluk çekebilirler ama ille de psikotik vak'a olmaları gerekmez. Bir kişi kendini depresyona karşı savunma ya da fantezisinde yıkılan bir şeyi onarma gereği duyarak özgün bir ürün yaratmaya; yabancılaştığını hissettiği dünyayla yeniden birleşme ve böylelikle öznel ve nesnel arasında yaratıcı köprüler kurma gereği duyarak yaratıcılığa yönelebilir. Kuşkusuz depresif, şizoid, obsesif ve histerik mekanizmaların hepsi yaratma sürecinde rol oynayabilir. İçkiye düşkünlüğü nedeniyle emekliye ayrılan, beş kez evlenen, davranış bozuklukları yüzünden hastanede tedavi gören "ada şairi" Mehmet Celal'i ve aşırı içki alışkanlığından sık sık rahatsızlanıp akıl hastanesinde tedavi gören besteci ve hiciv şairi Neyzen Tefrik Kolaylı'yı göz önünde tutarak yaratıcılığın muhakkak nevroz (delirium) bir ürünü olduğunu söyleyemeyiz. Yaygın bir kanı olan narkotiklerin, bazı sanat yapıtlarının yaratılmasında etkili olduğu savını kanıtlamak o kadar da kolay değildir.

Garip akımının kurucularından Melih Cevdet Anday, 85 yaşında olduğu hâlde sigarayı ve rakıyı günde üç ile sınırlandırmış bir şairdir. Özdemir Asaf, son yıllarında dahi

beyaz mezelerle donattığı masasından rakıyı hiç eksik etmemiştir. Cemal Süreya, içki ve sigara kullanır. Necip Fazıl bir sigara tiryakisidir. "Bâbîâli" romanında ve "Hikâyelerim"de sigara ve esrar üzerine değerlendirmelerde bulunmuş hatta sigarayı yüceltmıştır. Sigara bağımlısı Ahmet Hamdi Tanpınar, günlüğünde kokain kullandığını yazmıştır. Refik Durbaş, akşam 7'de bir ufağın yarısını içtiğini saat 11'i geçince 2'ye hatta 7'ye kadar yazdığını belirtmiştir. Burada sanatçı ile madde kullanımını ya da farklı bilinç hâlleri arasındaki ilişki nedir, diye sormamız gerekir.

Normal bilinç, tüm algıların dengelenmiş ve korteksin (beyin kabuğu) filtresinden geçirmiş olduğu bir bilinç hâlidir. Oysa farklı bilinç hâlleri terimi uyku, rüya görme hâli (REM), hipnotik bilinç hâli, ekstazi (vect) meditasyonla ve yoga ile varılan bilinç hâlleri, uyarıcı maddelerle varılan bilinç hâlleri (yüksek doz kafein, marihuana vb.) halüsinojenlerle varılan bilinç hâlleri (LSD 25, meskalin vb.) kapsayan çok geniş bir terimdir. Hemen hemen bütün farklı bilinç hâllerinde konsantrasyon, dikkat, yakın ve uzun süreli bellek, yargılama, yaratıcılık, çağrışım, sonuç çıkarma ve problem çözme yeteneği değişir. Meskalin uzun süre Orta ve Güney Amerika kültürleri tarafından, psilosbin ve marihuana ise yüzyıllardır tüm şaman, pagan, cadı ve satanist kültürleri tarafından kullanılmıştır. Uyku ve rüyada ise beynin çağrışım ile ilgili işlevlerinin arttığı saptanmıştır. Ayrıca rüya görme sırasında yapılan buluşlar da vardır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiir estetiğini "rüya" ve "eşik" kavramlarının oluşturduğu düşünülürse farklı bilinç hâllerinin önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Rüya, eski Mısır medeniyetinde, Mezopotamya uygarlığında olduğu gibi Şaman inancında da tanrı vergisi kehanetler olarak görülürdü. Narkotik analjezikler (uyuşturucu, morfin, eroin) ile alkol, merkezi sinir sistemini baskılayarak bir farklı bilinç hâllerini oluşturur. Can Yücel, sarhoşken şiir söyler, eşinin tuttuğu notları ayıkken düzeltirdi. Güçlü halüsinojenler algılanmakta olan her şeyin biçiminin, renklerinin ve seslerinin değişmesine neden olurlar (Renklerin ses, seslerin de renk olarak algılanması (Sinestesia) gibi). Bu da şiir sanatının en önemli unsurlarından birini

oluşturur. Kokain veya LSD etkisindeki biri, gözlerini kapadığında çizgi film görmeye başlayabilir. Gözlerini açtığında ise algıladığı her şeyi çizgi filmin devamı olarak algılayabilir. Dinsel ve mistik farklı bilinç hâllerinde özellikle trans hâlinde tüm algılarda halüsinojenlerdekine benzeyen değişim gelişebilir. Bu olguları yaşayan birisi psikotik olmayabilir. Kişi normaldir ama beyin, inanç ve mistisizmle ortaya çıkan vect (trans) hâliyle sanki endojen (içsel) halüsinojenler salgılamakta ve onlara olmayan şeyler gördürmektedir.

Farklı bilinç hâlleri, insanları günlük hayatta yaşadıkları bilinçten çok farklı bir noktaya götürür. Sanatın ve sanatçının farklılığı da çoğu zaman buradan kaynaklanır. Farklı bilinç hâllerine en güzel örneklerden biri hiç kuşkusuz Enis Behiç Koryürek'in "Varidat"ıdır. Bununla birlikte Âsaf Halet Çelebi'nin "vect" ürünü şiirlerini burada anımsamak yerinde olur. Mistik bir vect içinde söylenen bu şiirler tasavvufi bir anlam taşır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Zaman" şiiri de farklı bilinç hâlleriyle açıklanabilecek şiirlerdendir. Tanpınar, bu şiiri için kozmosla insanın birleşmesini naklede ki bir çeşit murakabe (içe dalma) ve rüya hâlidir, der.

Manik-depresif psikoz kendisini büyük coşku evreleriyle, aşırı umutsuzluk evresi arasında gidip gelmekle kendini gösterir. Manik evrelerde, kişiler iyimsir bir coşku içindedirler ve yoğun entelektüel faaliyet gösterirler. Nörokimya planında, noradrenalin boşalması gözlenir. Bu maddenin yoğun üretimi bazı nöronlar arasındaki iletişimi daha hızlı ve etkili hâle getiriyor. Bu da kişisel ve yaratıcı kapasiteyi artırıyor. Sağlıklı bir kimseye amfetamine verilerek manik evreye eşdeğer bir durum yaratılabilir. Ama bu yoğun uyarım evresinden sonra nöronların enerjisi tükenmiş olur ve kişi depresyon ve entelektüel durgunluğa girer. Ayrıca bilişsel kapasitenin amfetamin sayesinde iyileştirilmesi de yüzeysel kalır. Beyne doping yapılmış oluyor ama kapasite değişmeden kalıyor. Halide Edip Adivar, aşırı sigara ve kahve tüketen bir yazardır. Madde kullanımının onun entelektüel birimini artırmadığını ancak sanatsal yaratı-

cılık sürecinde kolaylık sağladığı düşünülebilir. Öyleyse sanatçının herhangi bir madde kullanımı ondaki sanatsal yaratıcılığının açıklayıcısı olamaz. Belki de var olan bir yeteneğin farklı bilinç hâllerinde kullanımından doğan bir kolaylık söz konusudur.

Sigara, alkol ve narkotikler kişinin duygularını daha yoğun yaşamasını sağlayan bir dürtü olabilir mi? Peki o zaman alkol, tütün ve madde kullanmayanların sanatsal üretimlerini nasıl açıklayacağız? Sanatçının içinde olmayan herhangi bir şeyin uyuşturucuyla harekete geçirilemeyeceğini, narkotiklerin ancak var olan şeylerin ortaya çıkmasını kolaylaştırabileceğini söyleyebiliriz. Bu nedenle madde kullanımını tek başına sanatın kaynağı olarak göremeyiz. Sanatçılar, nevroza eğilimli insanlardır ancak bunların tam bir hasta olmamalarına sebep büyük bir ego gücüne sahip olmalarıdır. Yaratıcılıkla nevroz aynı şey değildir, ama bunlar hiçbir zaman bir arada bulunmaz demek de değildir. Sanatçıyı farklı kılan bütün unsurlar sıradan insanlarda da bulunur. Oysa sanatçı kendi farklılığını sanatsal yaratıcılığını da kullanarak sanat eserine dönüştürür. Bütün bunlardan hareketle yaygın kaniya dayanarak sanatsal yaratıcılık ile madde kullanımı arasında bağ kurmak ya da madde kullanımının sanatsal yaratıcılığı güçlendiğini söylemek yanıltıcı olur.

Yararlanılan Kaynaklar

- Aldous Huxley, Algı Kapıları, İmge Yayınları, 7. Baskı, Ankara, Mayıs 2014 s.60.
F. Tevetoğlu, Enis Behiç Koryürek, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. I. Baskı Ank.1985.
Berat Güncikan, Elif Sorgun ile röportaj, Cumhuriyet Dergi 23 Nisan 1995 Sayı:474.
Refik Durbaş, Şairlerin Gizli Dünyası, Sabah, 27 Ekim 1999, s. 24.
Ayşe Arman, Güler Yücel ile Röportaj, Hürriyet Pazar 12 Eylül 1999, s.5.
Rollo May, Yaratma Cesareti, Metis Yayınları, 5. Basım 1994, İst.
D. Poulantzas, Dâhiler Nasıl Düşünür?, Bilim ve Teknik, (Çev. A. Teymuroğlu) sayı:402, Mayıs 2001 s.54.
Dr. Ümit Sayın, Farklı Bilinç Hâlleri, Bilim ve Ütopya, Eylül 1998 Sayı:51 s.14-22.
Anthony Storr, Yaratma Dürtüsü, Yayınevi Yayıncılık, 1. Basım 1992, İst.
İ. Enginün, Z. Kerman, Tanpınar'la Başbaşa, Dergâh Yayınları, 1. Baskı, Aralık 2007, s.23, 307.

AŞKIN A'SI
İNLEMENİN İSİ

Ey kaşları zıpkın da bakışları yıldırımlar yıldırta
ey kirpikleri Eros'un zalim okları olan
o oklarla yüreğimi hiç durmadan kanırtan

kor yangın sevdasıyla şu ömrümü semirten
bir yanıyla can verip bir yanıyla geberten

sen değil misin beni sevdasından anırtan

RÜBAB-I ŞİKESTE

Ey su yolunda kırılan su testileri
yalnız değilsiniz ben de kırayım derken şeytanın bacağına
kırıyordum kafayı okulu kırmasaydım

Tütün kırım zamanıydı ağzımda 'Kırım'dan Gelirim' ıslığı
Tavлада kırılmış bir pulum sen kalbimi kırdığından beri

Hayır hayır değilim kırık bir dizeyim bir şiirde

ferhat işlek

kendini insanlık adına sorgulayan şair

Yusuf Alper'in "Kanayan şiirler" adlı yapıtı ile kitaplığında uzun yıllar göz göze gelmiş, ara sıra elime alıp dizeleriyle kısa yolculuklarım olmuştu. Kucaklayan şiirlerdi. İzmir'de adıma imzalayıp bana verdiği şiir kitabının adı ise "Şimdi hangi ırmakta" adını taşıyor. Kitabın bir bölümünde Alper'in şiirleri yer alırken, diğer bölümünde dostları tarafından yazılan değerlendirmeler var. Toplamda yirmi sekiz şiiri okuyunca daha öncekilerden farklı olarak sözcük zenginliğini, olgunluğunu, yetkinliğini daha ileri düzeye taşımış olduğu görülür. Ancak değişmeyen, şiir anlayışı ve çizgisi... Şiir duruşunda bir sapma yok.

Kitabın "Yeniden" adını taşıyan daha ilk şiirinde iç dünyasında kendisiyle olan söyleşisini paylaşıyor bizimle. Aslında pek çok şairin de yaptığı bir sesleniş türü bu."Anladım bir yeryüzü sürgünü olduğumu yeniden/Neresinden tutacağımı bilemediğim bu hayat/Hoyrat insanların tornasında eğilen, bükülen-/Acıyla, elemle herkesin birbirini ve beni/Yemesini seyreden, yeniden ve yeniden..." diye başlayan ilk dizesinden sonra,"Anladım iflah olmaz biri olduğumu, yeniden" demektedir. Yaşadığıyla, duyumsadığıyla ve gördüğüyle, onu isyana varan söylemlere düşürmüş

olan bu şiiri, "adımı insan hanesinden siliyorum" diye bitirmektedir.

Bu şiirin hemen birkaç sayfa ötesinde aynı ses tonuyla "İçinden tren geçen bir yüreğim ben" demektedir. Devamında da, "Nereden başlasam, nasıl başlasam/Kendi yüreğine sürgünüm ben" diye ekler.

Kendi yüreğinde sürgün olan bir şair aslında yine kendi seslenişine göre kimi zaman kanadı kırık kuş gibidir, kimi zaman kendi dağında yangın; ya da kendi yüreğine kurşundur gördükleri, çünkü o tren yüreğini ezip geçen trendir.

Burada altını çizerek belirtmek isterim ki bu dizelerden, şairin daha çok iç dünyasına dönük şiirler yazdığı anlamı çıkarılmamalıdır. Toplumsallıkla kendi iç seslenişleri arasındaki karşıtlığı ustaca kurmuştur. Bize yansıttığı kendi iç sesinden, toplumsallığa giden düşünceler çok açık bir şekilde sezilenmektedir.

Yusuf Alper'in yüreğinin orta yerinden akıp gidenlere baktığımızda içerisinde çok belirgin olarak, isyanları barındıran hüznüleri görürüz. Kırılan yemyeşil dallar, korku soluyan, düşten dünyalar kuran çocuklar, mavi denizlerin ufkundaki martılar, solgun bir gülün gülme çabaları... Hepsi de o yüreğinin orta yerinde kimi zaman duraksayan, kimi zaman akan dizelerinin taşıdığı anlam yükleridir.

Şairimizin çocukluk dönemindeki izleri şiirlerine yansıtması ise aslında bugüne önemli çıkarımlar sunmakta. Bir zamanlar göğün altındaki ince bir çocuğun faytonlu yılları, ya da özgürce ıslandığı yağmurları özlemesi, bugün doğadan gittikçe kopan yaşamlara duyduğu hüznü de anlatır. Sonsuz ufka koşan bir tayken zaman, bugün etrafı duvarlarla örülü çaresiz arayışlara göndermedir bu. Kimi değerler yitip gittikçe özlemlerini yoğunlaştırmaktadır şairimiz. Bugün teknoloji, ulaşım, her türden iletişim araçları hayatımızı kolaylaştırır da, kaybedilmekte olan insan var ortada. Yusuf Alper'in şiirlerindeki kaygının kaynağı da bu.

"Bir mutluluk akardı göğsümüzün içinden/Yarına coşkun sular gibi koşardık" dediği "Bunlar ne söyler şimdi" şiirinde ayrıca şu dizelere yer verir:

"Anımsamak şimdi o gün doğuşlarını/-Dağların ardından usul usul yükselen-/O kırmızı ateş,portakal sarısı/Sonra göğe karışan sevincin ışıkları/.../Anımsamak şimdi o gün batışlarını/Dağların ardında usul usul kaybolan/O kırmızı alev,sapsarı portakal/Sonra karanlıklara dalan gönül yarası."

Oysa bir şair olarak o, ovalar boyu denize doğru akan dingin su olmak ister, dağların kardelen kokusunu, toprak kokusunu taşımak ister. Kuşların sevincine ortak olup, baharın bağına düşmek ister. Soğuk gecelerin derin uykusundan uyanıp, çakal sesleriyle buluşan korkuları dağıtmak ister. Yani İnsanlığa dairdir söylemleri. Bir adım öteye taşımaktır yaşamı.

"Şimdi hangi ırmakta" nın ikinci bölümünde onun dostlarının değerlendirmeye yazıları olduğunu belirtmiştim. Metin Cengiz, Haydar Ergülen, Dinçer Sezgin, Hüseyin Peker ve Ahmet Gün-

baş'ın yer aldığı bölümde Yusuf Alper şiiri üzerine önemli saptamalar bulunmakta.

Yusuf Alper'in şiirlerinde isyanını, öfkelerini dile getirdiğini, geçmiş, şimdi ve gelecek ekseninde kurduğu dizelerinde yapılanları, yaşananları insana özgü görmediğini dile getiren Metin Cengiz,"kendini insanlık adına hırpalamakta, sorgulamaya, anlamaya çalışmaktadır" diye de eklemi yapmaktadır.

Haydar Ergülen ise "Şiirin güzel ırmağında, kendi yatağında akmanın dinginliği içinde. Bazen taşıyor, kıyılarıımıza vuruyor. Fakat ister ırmakta, ister kıyıda, şiirin insana, ondan da önce şairine bir armağan olduğunu bilmenin çocuk sevinciyle, yol alıyor Yusuf Alper. Üstelik şiirin yatağını derinleştirerek, geliştirerek yol alıyor. Dalgalara, çalkantıya rağmen şiir her zaman onda bir sahil bulacaktır."demektedir.

"Alper, şiirin de vicdanı olmak zorunluluğunu sürekli tartar ve kollar" diyen Ahmet Günbaş da önemli değerlendirmelerde bulunmuştur. Yazısının bir yerinde şunları belirtmektedir:

"Yusuf Alper'in şiir ortamına girmemiz için çok nedenimiz var. Bozulmayı, çürümeyi, içten bir yakınlıkla gözlemleyen, toplumsal kokuşmuşluğun boyutları hakkında herkesi hayrete düşüren bir ruh marangozudur o.Çökkün insanlarla bir arada yaşamının güçsüz kanat çırpınışları mıdır şairi kederlikılan? Edilgenliğin kısılcığında, geri çekilmenin kestirme özellikleri midir zoruna giden? Sonuçta bir ölümler diyalogunu mu andırır yanıtsız sorularıyla büyüyen hırçın huzursuzluğu? Bağırıldıkça kendi sesini duymanın ür-küntüsü, birden bire adını insan hanesinden silmeye yönelten bir protestoya götürür onu. İnsan olmanın ayırımına vardıkça, azar beter bir yaşam ortamında

suskunluğu gururuna yedirememektedir."

Şair Yusuf Alper şiirin dışında, aynı zamanda Psikiyatrist Prof. Dr. Yusuf Alper'dir. Ama yaptığı bu mesleği şiirle bütünleştiren biridir. Şiirini besleyen, belki de şiirle beslenen bir mesleğin içindedir o. sağlıksız dışavurumlarda, içimizde kilitlediğimiz sorunlarda, her türden ruhsal açmazlardan arınma isteği karşısında şiirin tedavi edici olduğunu söylemiyor muyuz? Durum böyle olunca her iki Yusuf Alper'in dayanışma içerisinde olması doğal değil midir? Zaten kendisi de bu dayanışmayı üretme yönlendirerek kalıcı ürünler vermiştir. "Şiir ve psikiyatri kavşağında", "Psikanaliz ve aşk", "Psikolojik ve psikodinamik açıdan Nazım Hikmet şi-

iri", "Psikodinamik açıdan Cemal Süreya ve şiiri", "Psikodinamik açıdan Ahmet Erhan ve şiiri", "Psikodinamik açıdan Enver Ercan ve şiiri" adlarıyla kitaplaştırdığı çalışmaları bulunmaktadır.

Yusuf Alper'le ilgili uzun sözün kısısı ne olmalıydı diye bir soru yöneltilseydi onu şu şekilde tanımlardım:

1975 yılında başlayan şiir yolculuğunda öncelikle insanın bireysel ve içsel sorunlarına yöneldi. Ama insanı toplumsal yapıdan da ayırmadı. Dolayısıyla çıkış noktası hep toplum içindeki insan oldu. Şiirdeki anlam açıklığına önem verdi. Kendini insanlık adına sorgulayan şiirin izini sürdü.

ŞUBAT-2017

Desen: Azime Akbaş Yazıcı

Halil İbrahim Özbay'la CAZ KEDİSİ söyleşisi

Fergun Özelli: Oldukça geniş bir yelpaze içinde yol alan şiirimizin, hangi damarında, hangi rüzgârında hissediyorsun kendini?

Halil İbrahim Özbay: "Ah güzel Ahmet abim benim/ insan yaşadığı yere benzer" diyen Edip Cansever'in her daim açık olan kulaklarını çınlatarak "Ah güzel Fergun abim benim" diye başlamak istiyorum ben de söze; insan yaşadığı çağa da benzer. Karacaoğlan'ı, Nedim'i, Pir Sultan Abdal'ı, Nâzım'ı, Orhan Veli'yi, Cansever'i, Süreya'yı besleyen şiir damarıyla, günümüz şairlerini yazmaya iten koşullar elbette aynı değildir. Artık hiç kimse, Karacaoğlan gibi, Nedim gibi ya da Nâzım ve Cemal Süreya gibi şiir yazamaz. Yazmaya da yeltenmemelidir zaten. Bu olmaz. Olmaz derken, onlar gibi yazmak, etik ve poetik açıdan yanlıştır demiyorum; daha da ileri gidip edebî soytarılıktır, taklitçiliktir diyorum. Onlardan beslenmek ayrı; onlar gibi yazmak ayrı kavramlardır. Kim diyebilir ki Nedim, Karacaoğlan'dan, Nâzım, Pir Sultan'dan; Edip Cansever, Orhan Veli'den beslenip etkilenmemiştir. Tabi ki, her şair, bir önceki şiir birikiminden yararlanır. Yararlanmaması yanlıştır. Kendinden önceki şiir hazinesinden güç almayan şair, o şiirin devamı olamaz bir kere. Burada önemli olan, kendinden önceki kuşakların toplumsal ve siyasi koşullarını, şiirde ne yapmaya çalıştıklarını anlayıp, kendi çağının sorumlulukları ve kazanımlarıyla, şiirde farklı bir ses, yeni bir soluk olabilmektir.

Kendi adıma söyleyecek olursam, benden

önceki bu şiir hazinesinin farkındayım. Şiir dünyamızın yukarıda adını saydığım güçlü seslerinin, köşe başı şairlerini çok derin okudum. Tabi ki benim çağım farklı. Çağla birlikte renkleri de değişen coğrafyam farklı. Hiçbir şey aynı kalmıyor hayatta. Şiir niye aynı kalsın. Zaten, farklı yazabildiğin ölçüde varsın. İnsanı, bir benzeri öldürebilir ancak. Bir şey olabilmenin önemli olduğu çağımızda, bencil olmadan; toplumsal sorumluluk taşımanın gerekli olduğu böylesine kritik bir dönemde, sürüye karışmadan, kendimin ve çağımın çığılığı olsun istiyorum her bir dizem. Yazdığım her bir dizenin, daha önce söylenmemiş olmasına, mayın tarlasından geçer gibi dikkat ederek. Sözcükler, ağızımda patlayıp beni parçalamadan bu uzun yolda ne kadar gidebilirim. Şiirde neler başarmış olduğuma ben değil, gidebildiğim yerdeki o büyük eleştirmen -zaman- karar verecek.

Fergun Özelli: Son dönemde, şiirin (belki de genel olarak sanatın), toplumun büyük çoğunluğundan giderek uzaklaştığı gibi bir kanı yaygınlaşmakta. Eğer böyle bir uzaklaşma olduğunu düşünüyorsan çözüm önerilerin nelerdir?

Halil İbrahim Özbay: Ben böyle düşünenlerden değilim. Dünyanın gittikçe küçüldüğü, coğrafyanın, bizim bildiğimiz anlamda, yalnızca karasal bir düzlem değil, birkaç inçlik ekrana sığabildiği, ulaşılabilirliğin oldukça kolay olduğu bu çağda, hiç kimse, yaşananlardan kaçamaz. İstese de kaçamaz demek istiyorum. Adamın gözüne gözüne; aklının içine içine sokuyorlar zaten, o yokken neler olup bittiğini uzağında. Değil şairler, evden ek-

mek almak için sokağa çıkan çocuklar bile savruluyor, toplumsal olayların, çağının her türlü vahşiliğinin içine. Sosyal hayatta, önemli bir kırılma yaşanıyor, bir ay sonra çıkan dergilerde, ya da anlık sosyal paylaşımlarda, bu kırılma ve olaylarla ilgili dizeler, sözler; "ben şair, buradayım. Gördüm. Duydum. Ve söylüyorum." durumunu hissettiriyor insana. Örneğin Gezi'nin yarattığı travmalar, acılar, umutlar ve ev ödevleriyle ilgili, nice şairden, nice muhteşem şiirler okudum ben. Bu yüzden asla katılmıyorum, şiirin giderek toplumdan uzaklaştığına. Toplumsal şair olmayı, Nâzım Hikmet'in, Ahmet Arif'in hikayesiyle bir tutmak saplantısı olduğu için böyle düşünülüyor belki. Ama günümüz gençlerinin, şairlerinin sıkışmışlık hikayesi çok daha farklı. Hapishaneler, bedenlerimizin etrafında değil; beynimizin içinde inşa ediliyor artık. Bedenlerimizden çok, aklımız tutuklanıyor. Şairlerin çoğunluğu da bu görünmez duvarlara direniyor bence. Yazıyor, bağırıyor. Gezi olaylarının yaşandığı sırada, Gezi'den başka hiçbir şey düşünemedim örneğin ben. Başka şeyler yazamadım. Bireysel sıkışmışlığımı, ontolojik ya da metafizik şeyleri sorgulamadım. Gezi'de insana yapılanları anlatılabilmek sancısının dışında, kalemimin kursağından başka sözcük geçtiyse, yazdığım şiir haram olsun.

Fergun Özelli: Şiir dergiciliği ve yayıncılığı konusunda neler söylersin?

Halil İbrahim Özbay: Bak işte bu kronik yarımız. Bir iki kurumsal dergi dışında, geniş bir kitleye ulaşabilen, şiiri ve şiirin sorunlarını derinlemesine ele alan, seyrini yakından takip eden, yol açıcı ve yaratıcı dergi konusunda, çeşitli nedenlerden kaynaklanan ağır bir sıkıntı var. Bir avuç şiir ve edebiyat donkişotunun, zamanın ve ekonominin insanı öğüten değirmenleriyle savaşıyor kişisel olanaklarıyla çıkarmaya çalıştığı üç beş derginin de, toplasan bir elin parmakları kadar şiirsevere ulaşabildiği durumda, dergicilikten söz etmek ne kadar gerçekçidir, bilemem. Ben ayrıca, bu zor koşullar altında çıkan dergileri de heyecanla takip eden, onları destekleyen bir okur kitlesiyle -haydi vaz geçtim kitleden- beş tane heyecanlı insanla da karşılaşmadım. Ne bileyim,

falanca derginin bu sayısında, bakalım şiirin hangi derdi tartışılmış ya da bu sayıda nasıl şiirler var gibi bir yürek çarpıntısının duyulmaması da, zor koşullar altında çıkan bu dergileri, ne yazık ki uzun soluklu yapamıyor. Şiir yayıncılığı ayrı bir dram. Yayınevleri, şiir kitabı basmayı, kendine ve parasına zül görüyor. Diyelim göstermelik olarak, bir iki şairin dizelerini kitaplaştırdı. Bu kez de dağıtım konusunda, gönülsüz ve göstermelik davranıyorlar. Ara ki bulasın, yeni basılmış bir şiir kitabını bile. En büyük kitabevleri dahil, bir çoğu ne yazık ki raflarında yer vermek istemiyor şiir kitaplarına. Astroloji, kişisel gelişim gibi konularda birçok zırva kitaplara bile ikişer raf ayıran bu sözde kitabevleri, söz konusu şiir kitabı olunca, rafa un seriyor. Yanlış da anlaşılacak istemem. Ben, astroloji, kişisel gelişim kitaplarına falan karşı değilim; ama sanki şiir okumdan kişisel gelişmek ya da ne bileyim yıldızları ve evreni anlamak mümkünmüş gibi. Bir avuç şiir okurunca değil, daha geniş kitleler tarafından bunun anlaşılmasını istiyor gönlüm.

Fergun Özelli: Günümüz bilim ve teknolojisi gündelik yaşantımızın çok ötesinde bir yerlerde seyredip aklımızın henüz almadığı sonuçlara ulaşıyor ve olan biten her şeyi olağanlaştırıyor gibi. Bu arada, içinde yaşadığımız bireysel ve toplumsal hayatımız da inanılmaz bir hızla yol alıyor "zaman" içinde; başımızı kaldırıp da bakamıyoruz sanki çevremize. İşte böylesi bir yepyeni ortamda şiir, bilim ve hayata yetişebiliyor, onlara uygun yeni biçimler, sözcükler üretebiliyor mu sence?

Halil İbrahim Özbay: Sevgili Fergun abicğim, öncelikle şu düşüncemi paylaşmak istiyorum seninle: hayatta her şey elektronikleşebilir, teknolojinin yarattığı, şekil verdiği son model bir ürün haline gelebilir de, hep organik kalacak tek şey şiirdir bence. Nasıl ki modern tarıma, geliştirilen onca kimyasal ilaca, hormona yatırılarak üretilen ve neredeyse aynı boyda, aynı şekilde mumlanıp raflara dizilen ve daha çok plastik meyveye benzeyen o cam gibi parlak elmaların değil de, doğal ortamında, kusuruyla, çürüğüyle kendiliğinden olgunlaşan elmaların peşine düştük hastalandıkça; sözcüklerin de teknolojiyle parlatıldığı, ama ısırıldığında şiir kokusu ve tadı veremeyen, seri üretime geçirilmiş hali tatmin etme-

yecek gerçek şiir okurunu. Çünkü teknoloji mantığı, kullan at'ı dayatırken, sanat, dayanıklı olanın, eskimeyenin peşindedir. Yalnızca bu çağın, bu zamanın rengini değil, bütün zamanların ve coğrafyaların insanına ait olanı imlemek, imgelemek ister şiir. Tam da teknolojinin metalaştırmaya çalıştığı insana, "sen bir makina değilsin"i durup durup hatırlatmak gibi bir sorumluluğu vardır şiirin. Teknoloji ürünü pil takılmış bir kalpten bile, sonuçta sevmesi, âşık olması, merhamet beslemesi beklenir. Hatta, tamamen yapay ve elektronik kalp geliştirilmiş bile olsa, bunun takıldığı insanın, hayata ve bütün canlılara, bilgisayar ekranı gibi duygusuz bakması, tıbben bir başarı sayılmaz sanırım. Bu uzay çağında bile, "bunu yapmak için şu kadar okka yürek ister" denir hâlâ. Bu söz hiçbir zaman "şu kadar inç yürek ister" olmayacaktır mesela. İşte oradaki 'okka' ölçüsü var ya imgedir, şiirdir. Yaşamak ve insan olmak, kalp işidir. Şiir kalp işidir. Organiktir yani. Toprak kokmalıdır şiir, insan kokmalıdır, elektrot değil.

Sorduğun soruya dönecek olursak eğer, şiirin de şairin de bilimin hızına yetişmek gibi bir derdi yoktur bence. Ya da en azından, önceliği bu değildir. Hatta tam da, teknolojinin metalaştırdığı hayatın her alanında ortaya çıkan çelişkiyi, çatışmayı ve eksikliği, insandan ve doğadan yana bir tavır takınarak gidermeye, onarmaya çalışır şiir. Ayrıca şairin sözcük üretmesi, bilimin sözcük üretmesine benzemez. Az önce vurguladığım gibi, teknoloji dili, 'kullan at' sözcükler üretir, çarçabuk eskitip üç yıla yenisini çıkardığı ürünler gibi. Bugünün gençleri 'telgraf' sözcüğünü bilmez örneğin, 'SMS' i bilir. Bu sözcük, yarın kim bilir, hangi sözcüğe bırakır yerini. Oysa şiir dili, sözcük üretirken, insanın değişmeyen doğasıyla işbirliği içindedir. "yüzüme vuran ayazdan aldım haberini" demeyi yeğler şiir; "ekranıma düşen sms'ten aldım haberini" demek yerine. Şaka bir yana, teknolojiyi, bilgisayarı kullanarak tasarım yapana, hayal satana 'bilgisayar programcısı' ya da 'mühendis' denir 'şair' değil. Onlara, başka anlamda saygı duyar, onları başka anlamda alkışlarız; şairiyse, daha başka beklentiyle.

Fergun Özelli: "Şiir ve faşizm", "Şiir ve vic-

dan", "Şiir ve barış", "Şiir ve özgürlük" desem, hangi cümleler dökülür kaleminden?

Halil İbrahim Özbay: Aslında bu saydığın kavramların karşısında, şairin tavrının ne olması gerektiğini ve şiirin taşıdığı sorumluluğu, E.M. Cioran'ı anarak açıklamak isterim. Aynı zamanda, yukarıdaki sözlerimin de bir devamı niteliğinde olacak, bu soruya yanıtım. Aslında teknoloji diye, modernite diye yutturulmaya çalışılan yıkıcılığın, bütün farklılıkları ortadan kaldıran yönünü işaret etmek için şöyle der Cioran "İnsanların üzerinde yaşadıkları toprakları dümdüz etmek, standartlaştırmak, bu toprakların düzensizliklerini ve sürprizlerini ortadan kaldırmak" İşte idealizm maskesi altında yutturulan faşizmin bu yönünü haykırmalı ve 'kral cırlıçiplak' diye ilk haykıran olmalıdır şiir. Doğayı dümdüz eden zihniyet, kentleri, sokakları, evleri tek tipleştiren egemeler, sanıyor musunuz ki insanların farklılığına saygı gösterecek. Doğadan çaldığı hayvanları ve bitkileri evcilleştiren insan, sıranın kendine geldiğini fark ettiği noktada sanata sarılmaktadır. Yaptığı resimle, müzikle, heykelle, tiyatroyla, sinemayla; yazdığı şiirle, kendini egemen güçlere itaat eden bir varlık olmaktan kurtarıp, değer üreten bir varlık olmaya yol almaktadır. Sanat, öncelikle bunun için toplumsal ve demokratik yaşamın vaz geçilmezidir. Bu noktada elbette şiirin üstlendiği çok önemli sorumluluklar vardır. Öncelikle şair, toplumun vicdanı olmalıdır. Ki vicdanın ırkı, haritası olmaz. Vicdan, insanî ve evrensel bir reflektir. Vicdan, her ne adına olursa olsun, savaşmayı, öldürmeyi reddeder. Vicdan, ezenin değil, ezilenin yanındadır. Son sözlerimi de ünlü tarihçi Zerzan'dan güç alarak aktarayım. Büyümek ve daha güçlü olmak amacıyla, doğayı tahrip eden, insanı köleleştiren bütün faşist yıkımlara karşı şöyle der Zerzan: "Yolun sonuna geldiğimiz anlaşılıyor. Artık daha fazla büyümemiz; daha fazla tahribat yaratmadan üretimi yoğunlaştırmamız mümkün değil; ve dünya hızla bir çöplüğe dönüşmektedir."

İşte şiir de, artık yolun sonuna geldiğimizi; özgürleşmemiz içinse, hırslarımızdan arınıp doğaya, barışa, sevgiye yönelmemiz gerektiğini, sık sık hatırlatmalıdır kanımca.

ters giden şeylerin teorisi

halil İbrahim özbay

bir yıldızın evrende yalnızlığını hesaplarken
hüzünlü matematiğin hiç önemi yok
hüzünlü sayılar daha çok yoksullarla ilgilidir
bir parkta yürürken cebinden kaç bahçe düşürdüğün
kuşlarla ilgili
zatengece bir kuşlara uzundur bir de aşıklara
tamdalarsını yastığından iki saat ilerde
gözlerini yanına almadığını görürsün
ellerinle yokladığın karanlık bir şey olur hayat
hele intihara meyilliyisen
bir ölüden çok uyursun
yaşadığının tek iyi yanı budur: düş görürsün
yirmi üç nisanlarda gibi
düşlerindedört saniyeliğine tanrı bile olursun
yalnızlık bomboş yolda
uzun süren bir trafik kazasıdır
gider gelir kendine çarparsın

babam bir zamanlar vardı
tanrı var mıydı bilmiyorum
bu yüzden babama inanır
tanrıdan korkardım çünkü bizim bahçeye sürekli
eylül gelirdi sanırdım ki her mevsimde eylül vardır
o zamanlar hayallerim tanrıdan küçüktü
bu yüzden hayallerimi cebimde taşırdım
ben ceplerimden çok bahçe düşürdüm

kardeşim tanrıdan ve polisten korkardı
tanrı bir taneydibu yüzden polis olmak istedi
ben korktuğumdan değil sevdiğimden bir şey olmak istedim
iki karıştırdım
devletten ve tanrıdan daha güven vericiydi

lisede edebiyatım iyi
matematiğim hüzünlüydü
yoksul bir şair oldum

göverik

can ceylan

Ölümü her gözene nakşeden zaman
Seninse direngendi köprü başların
Soluksuz kalmıştın somurduğun gün
Bir çift tomur memenin
Anaçlığına tutkun

Çıkarmadın ıskartaya
Onca düşün vardı lakin
Derme çatma sözcüklerden
Düşe kalka çırpınarak kurduğun

Yamaç silker çatık kaşlar belceden
Böbür surat ot yoldurmaz dağından
Sere serpe savrulunca küllerden
Özgürlüğe yelkendir çorak ruhun

İşte sen
Göverik taç yaprakların
Dalı öpülesi saltanatından
O bahar kutsanarak
Yeniden doğdun

Desen: Oğuz Demir

ayşe özgür aydoğan

özgür sinema 8

ben, daniel blake

Usta yönetmen Ken Loach' un “ Ben , Daniel Blake” isimli filmi 2016 yılında Cannes film festivalinde Altın Palmiyeyi bileğinin hakkıyla aldı. Çektiği işçi filmleriyle adını duyurmuş, sayısız ödül sahibi İngiliz yönetmen bu film de kadim dostu Paul Laverty'nin senaryosunu seyirciye aktarıyor. Aktarıırken sade, yalın ve samimi bir dil kullanan Ken Loach, günümüz digital dünyasında ayakta kalmaya çalışan 59 yaşında bir marangoz olan “Daniel Blake” in hikayesini anlatıyor.

Ağır bir kalp krizi geçiren Daniel (Dave Jonhs), artık çalışamaz durumda olduğu için hakkı olan yardım parasını almak amacıyla İngiliz fon sistemine başvurur. Film, Daniel' in kendisini gereksiz sorularla sıkıntıya sokmaktan başka hiçbir işe yaramayan bir sağlık uzmanıyla yapmak zorunda kaldığı bir telefon görüşmesi ile başlıyor. Kurumun tuhaf puanlama sistemi, sonu gelmeyen telefon görüşmeleri, insan faktörüne değer vermeyen bu digital sistemin içinde Daniel, sinir bozucu ve sonu gelmeyen bir prosedür zincirine girer. Uzun zaman, sevgiyle hasta olan karısına baktıktan sonra onun ölümüyle Daniel yapayalnız kalmıştır. Şimdi de çalışamaz durumda ve parasızdır. Devlet yardımı talebi için başvurduğu kurumdan bir türlü sonuç alamayan

Daniel, burada çalışan insanların duygusuz tavırlarından iyice bunalmıştır. Bütün bunlar olup biterken yaşlı adam, aynı sistemin içinde iki küçük çocuğu ile sahipsiz kalmış Katie (Hayley Squires) adında genç bir kadınla karşılaşılıyor. Çocukları ve kendisine yardım almak için devlete başvuran çaresiz kadına yardım etmek isteyen Daniel ile Katie arasında bir dostluk bağı kuruluyor. Ancak yaşlı adamın da yapabilecekleri sınırlı.

Açlıkla ve parasızlıkla mücadele etmeye çalışan Katie, ilkelerinden vaz geçmeden ve karşısına çıkan uygunsuz tekliflere boyun eğmeden uzun süre direniyor. Ancak sistem sonunda onu da etini satmak zorunda bırakana dek kadını zorladığı için Katie pes ediyor. Daniel çok inatçı ve asla pes etmeyi düşünmeyen, yıllarca insanlara hizmet etmiş ancak çalışamayacak duruma geldiğinde hakkı olan yardımı almaya çalışan bir adamdır. Ne yazık ki Katie yi etini satmaya kadar götüren bu acımasız süreçte gördüklerinden sonra Daniel pes edecektir.

İnsanı ölüme kadar götüren bu çürük kapitalist sistemin içinde Daniel bir insan olduğunu anlatmaya çalışmıştır.

Filmin finalinde Daniel Blake'in cebinden bir not çıkar. Bu son sözleri aynen aktarmak istiyorum: Ben bir müşteri, bir alıcı veya hizmet kullanıcı değilim. Ben bir kaytarıcı, bir beleşçi, bir hırsız ya da dilenci değilim. Ben bir sosyal güvenlik numarası ya da ekranda yanıp sönen bir iz değilim. Faturalarımı, vergilerimi zamanında ve kuruşuna kadar ödedim ve bununla gurur duyuyorum. Kimseye boyun eğmem ama elimden gelirse komşuma yardım ederim. Sadaka istemiyorum veya çok azalmış bi kabul etmiyorum.

Benim adım, Daniel Blake. Ben bir insanım, köpek değilim. Bu sıfatla hakkımı talep ediyorum. Bana saygı duyarak yaklaşmanızı talep ediyorum. Ben, Daniel Blake . Bir vatandaşım ne bir eksik bir fazlası!

1936 doğumlu İngiliz yönetmen Ken Loach, daha önce de Özgürlük Rüzgarı (The Wind that

Shakes the Barley) filmi ile gönüllere taht kurmuştu. İşçi hakları ve yoksulluk gibi sosyal ve siyasal konularda film yapan yönetmen eleştirel tarzı ve sosyalist dünya görüşü ile tanınmaktadır. Bu filmde de müziği fazla kullanmamış. Kadrosunu çok ta ünlü olmayan oyuncularından seçmiş ve sade, gösterişsiz bir dil kullanmıştır. "Daniel Blake" rolünde izlediğimiz "Dave Johns" aslında bir stand up sanatçısı ama rolünü oldukça başarılı oynuyor. Film baştan sona sisteme ve çağa eleştirel bir bakışla yaklaşıyor. Bu nedenle izlemeli ve üzerine düşünmeliyiz.

Yönetmen: Ken Loach

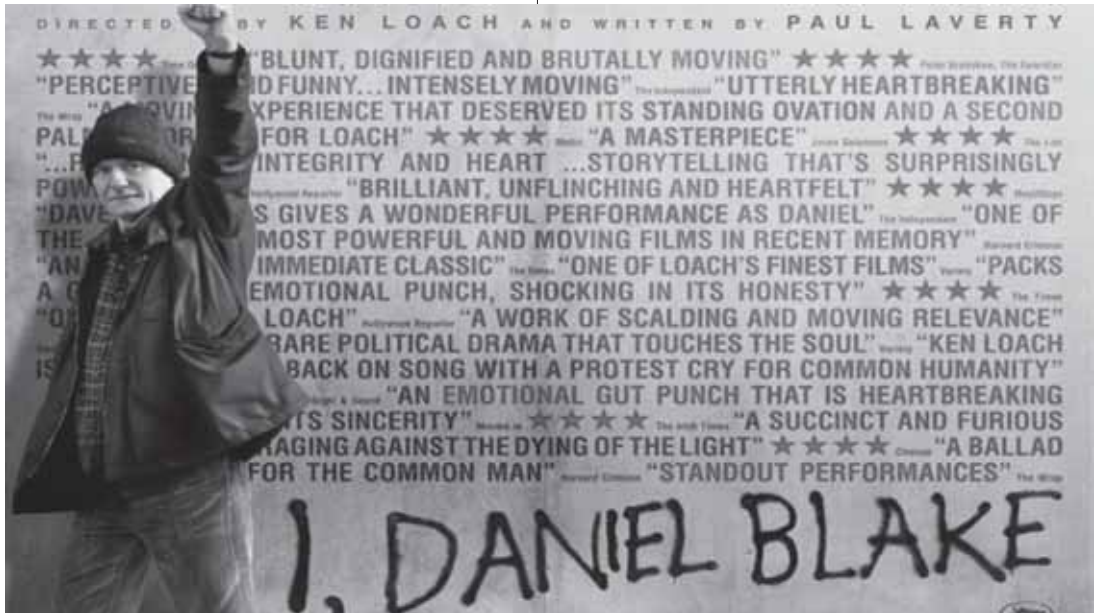
Senaryo :Paul Averty

Görüntü :Robbie Ryan

Müzik :George Fenton

Oyuncular: Dave Johns, Sharon Percy, Hayley Squires, Briana Shann, Dylan McKiernan

Ülke: İngiltere

ali hikmet eren

meyhane meyhaneye yapmadı bunu

1.

meyhanede kadınlar ters bakıyordu, bir duble daha
istedim bakışlarından,
meyhane dediğin tek dişi!

2.

garson kadehe benziyordu, meyhane her meyhaneye
pavyona benzeyen rakılar içti yan masada eylüllere
benzeyen adamlar-
meyhane kendini dinledi bir zaman da!

3.

az altındaydı meyhane kaldırımın, kaldırım meyhane
bir bağın ortasıydım; neşeliydim fasıl ve cazda--

nisan benim sayılırdı eylül onun-
ve utanıyor gibiydi meyhane tahta bacaklarını mekanın!

●
●
● emre gürkan kanmaz
●

evrenin sorunları

Değişiyor yaşaması evrenin, içre bir yan ile
Fundalıklar saçını tarıyor mesela, şimendiferler
Nilüferlere özeniyor hızlı koşmak hususunda
Mesela bu ikisi bir at değil, bu ikisi yalnız kendi
Alışıyor değişime evren, boşluksuz bir çokluk ile

Şizofren bir çökelti kalıyor cilalı düzenden geriye
Bu, takribi yeni bir çağ başlangıcıdır ölmemesine
Masraflar çoğalıyor, bunun için devrimler gerekli
Mesela bunlar da birbirinin ardılı, birbirine korugan
Direniyor yaşaması evrenin, kekre bir tat ile

En sonunda da çelişiyor yaşamla evren,
Sanmayın ki gelişiyor
Kimseler bilmiyor
Hangi med-cezir ile evli olduğunu...

semire fakih

doğum

Baş aşağı, çıplak, aç, susuz ve henüz karanlık.

Doğumun nerede olduğunun pek bir önemi yok. Belki bir hastane, duvarı saatsiz bir ev, iki yıldızlı pis bir otel odası veya bir arabanın arka koltuğu... Önemli olan, doğru insanlara ait olmayan, isteksiz ve istem dışı, sevinçsiz-heyecansız, yalnız "kıraç" bir doğum...

Yazıktır ki kadın o doğumla kendi yalnızlığını miras bırakır bebeğe, ömür boyu hiç çıkmayacak doğum lekesi gibi, teninden ziyade kalbinin üstüne!..

Canı acır ama onun canını acıtan doğumun bacak arasında bıraktığı sızı mıdır, yalnızlığı mı yoksa aylardır sükutla sakladığı gitmekle kalmak arasındaki o zalim çelişki mi onu bilemez...

Giderek, nicedir bedene asılı duran günahı "ruhuna" da giymeli miydi? Yoksa kalarak?!..

Kalmadı kadın.

Bebeği doğum yaptığı ülkedeki bir yetim yurduna bırakıp, gözlerinin kenarından topladığı ama ellerinden akıp giden bir avuç "hüzün tanesi" ile çekip gitti...

Kokusunu dahi emanet bırakmadan, bırakmadan...

Öylece gitti!

Onun gidişinin ardından hiç bir kokuya

bağlanmadı bir daha o bebek ve hiçbir canlıyı da sahiplenmedi "benim" diyerek.

Ve o gitti gideli! hiçbir denize de özenmedi, o sahipsiz bildiği kıyılara vurmak için gözyaşlarını.

O eksiklikle hep esir kaldı gülüşleri hüznün zindanlarında...

O eksikliğin öğrettiğinden, hiç gitmeyi bilmedi kimseden ve asla hiç gitmedi kimsenin peşinden.

?Kadının yenik düşmüştü bedeni amansız aşk hastalığına. Hesaplamadan girivermişti işte, sevdiğinin koynuna.

Şimdiye kadar ona öğretilen tüm değer yargılarını, ittirivermişti sevgilisiyle baş koyduğu aynı yastığın altına.

Yastığın altı, üstündeki bedenlere söz geçiremedi.

Günah saymadılar onlar da olan biteni,

"Aşk"a atıldılar tüm suçu, oldukları tek bedende...

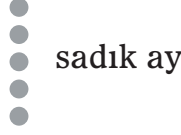
Oysa ki,

Kadın evliydi!

Adam bekâr...

Bebekse babasız da kaldı, annesiz olduğu kadar...

ne zaman gitsen buradan uzağa

Ne zaman gitsen buradan uzağa
Bir ot uzuyor bungun kuru beton yarığında
Aklıma güvercinler geliyor
Dışarıda unuttuğumuz, soğuk kar altında

Oturup seninle balıklardan konuşuyoruz
Gül kokusu ve bir çiçeğin yağmur sonrası kokusunu konuşuyorsun
Ben seni seviyorum dediğimde aklına güvercinler geliyor, saçaklarda unuttuğun
Dışarı koşuyorsun
Kan kokuyor yolunu kesen ilk çocuk
Dışarıda güvercinler ve savaş var
kar yağıyor sen ağlamayı bilmiyorsun

Ne zaman gitsen buradan uzağa
Bir ot uzuyor bungun kuru beton yarığında
Aklına güvercinler geliyor
Unuttuğun bir şey var
Gözlerime ağlıyorsun, sen savaştan korkuyorsun

zerre

hüseyin köse

Ey hayat! Kendine acımanın uzun sürmüş çıraklığı!

Ben kıyametten gelme bir cuma
Sen zemheriden olma bir gökyüzü
Gözlerinde yağmursuz haset bulutları herkesin
Ve o yürek bozkırı şarkılar ki ne söylese
Yamamıştık sesindeki yırtığı
Upuzun bir keşke yaratmıştık suskunluğumuzdan
Sokaklar çığlıklardan geçilmiyorken

İhmalin dilinde açılmış yaralardandı
Bakışların körlüğüne kapılmak açıklarda!
Söylenmemişi susarken boşluğa taşırken köklerini
Belli ki az güneşli sabahların sislerinden yapılmıştı
Dirliğin ahını almış gövdesinden kimsesizliğin
Harlı çocuk yaşlarının küslük günlerinde

Uçarak yolların tozuna kapanırkendi
Bunca ters açılı sevinçlere denk gelmek şenliklerde!
Üşürdük kuytularda lamtı bir bıçak gibi
Bir çentik daha atmak ıssızlığa yitiklerden ne götürür ki
Evveli harap ahiri belirsizlik olan zamandan
Mecali mecazına yetmeyen bir hayatta
Geçip gidiyoruz sadece, hepsi bu

Yüzü kara batmış kapkara bir gecenin içindeydi
Hangi mış'lı geçmiş zamanlardan geçilirse acıya
Hani bazı aşklarda firkat ve sin aynı geçitte sürünür ya
Kalmakla gitmek aynı karanlık eşikte
Yeri bunca sıcakken neye tutunsak çığdı
Hiddeti kıyametten bozma bir cuma idi
Duruşu şubattan olma bir gökyüzü
Çok dağılgan hevesler biriktirmiştik
Yakamız uçurumdan geçilmiyorken!

erkan kara

ben'i sevmeyi aşk sananlara

Aşk bir yenilmişlikle başlardı varoluşumuzda. Bu kabul ile, aşkı önce kendi dünyanıza kabul edip görebilmek, bu da biriktirdiklerinizin saflığı ve yoğunluğuyla ilgili bir şeydi; aksi taktirde aşkın cezbe tarafını kaybetme riskiniz vardı. Bunun için de önce 'kendine yavaşlamak'la başlar gerçek aşk, bir kör kadar. Çünkü bugün için öncelikli bir enerji meselesiydi aşk, insandaki Big Bang (büyük patlama)

Evet, insanın içinde varolan bir enerji, pozitif zihinsel bir enerjidir aşk. - Bir insan öldükten sonra oluşan şey ne- işte o zaman varoluşun sırlarını anlamaya başlayabileceğiz; ilahi anahtar aşk. Şimdi içimizdeki enerjiyi uyandırmaya çalışmalıyız, çünkü her şeyin birbiriyle derin ve mükemmel bir ilişki içindeki hayat, disiplinler üzerine vardı. Bunun için insanın yalnız fiziksel olarak değil, daha kalıcı olan, bilinciyle de bir yerden bir yere gitme halleriydi aşk.

Aşkın yalnız sezinilerek kavranılabilen bir şey olmadığı, bilgiye de ihtiyaç duyulduğunu, modern insanın, hâlâ geçmişin gölgesinde, kendisinden öncekilerin ışığında yaşadığından bili-

yoruz. Çünkü insanı kendisine dair keşifleri canlı tutuyor. Bu bakımdan varoluş hâlini anlama çabasında, ilahi aşk insanı aşka da örnek olacak; bunun için gayret de aşkın enerjisi, kamıdır diye düşünüyorum.

Buğün ben'i sevmeyi aşk sanmalar, aslında sevgiliden başka gidecek kimselelerinin olmadığını bilmediklerindendi. Bir bilmezliğin içinde, bu eksiklik 'insan'ın insanda yağma edilişindendi, ki yağma bir içiz yıkmadan bir şey yapamıyoruz ve bu talana malesef hepimiz ortağız. Şimdi ihtiyaç duyulan -sonsuz aşkı yaşayabilmek için- aşkı oluşturacak enerji; çünkü insanın anlam bulduğu zaman yükselişindeydi.

Bunun için aşkınızın da insanı iyi yapmak gibi bir derdi olmalıdır. Bir zehire dönüşmüş şimdiki aşklar 'ben' fazlalığından; bakın nasıl da etraf 'ben duman'. Evet, aşka çalışmak gerekli: bilmenin bulmak olduğunu önce kalbine anlatabilmek için. Çünkü cezbesiz bugünkü aşklar. Gerekirse bu enerjiyi yapabilmesi için kalbi yeniden kurmalı, ki derdin, sevgilide yalnız eşya olarak varolmak değil, aslolan mana olarak da kalmak olmalıdır.

Evet, enerjinin dönüşümü olan aşk insanla biçim alandı; bunu da dünyevi ve uhrevi olarak kurduğumuz irtibat hâli ile bize en güzel, gül ifade eder, biz de gül ile ifade ederiz. Bu bağlamda şimdi havlayan sesleri içinde nefsin, gülsüz gidilemeyeceğiydi sevgiliye. Yani aradığımız marifet gülde. Bunun için herkes her şeyden önce bir 'bahçe' bulmalı kendine çünkü, gülü olmayanın sevgilisi de olmazmış derler.

göğü görmüş balık

avcumda gezdirdim balığın birini.

bak dedim

buralar çarşı pazar

bunlar evimiz

buralarda oturur gökyüzünü bekleriz

buralarda dalıp gideriz hayata

şuralar hep martı sesi

şuralar gecemiz gündüzümüz

benim hikâyem böyle olunca böyle.

tanıştığımızı memnun oldum.

ses etmeden dönelim hayatımıza

sen suya. ben suyun düşüne.

“ sevgilim işte gökyüzü
işte bahar
avucumda tuttuğum pazartesi ve diğer iş günleri
şu masamızdan akan Bafran denizi
verilen yaşamlar
unutulan ölülerimiz
kıyıda yetişen Somalı madenciler
çoğalan mezarları ömrümüzün.

Sevgilim
karşıdan karşıya geçer gibi sev yitirdiklerimizi

önce Rojhilata
sonra karanfile bak

ağıtlarla büyüyor çocuklar
anneler buzdolabında saklıyor evlatlarını artık
unutulduğum yerde kanyorum.

resmi geçit törenlerine gerek yok patron
panzer arkasında uğurlanıyor yurtseveler

Vuruluyorum her gün düştüğün yerde
Bütün dillerde adımız aynı Hrant
Erdal on yedisinde her sabah mavi “

esmer sokak emre küçükoğlu

1. Cohen şarkısıyla sokağı yarattı Tanrı
Seni üzerinde dalgalandırarak yürüttü

2. Sene aniden doksan dokuz oldu
Yılbaşını bu mavi yalanda kutladık

3. Kimse inanmasa da sokak oradaydı
Saçların esmer bir melek gibi oradaydı

4. Sokağı kuşkuladığın her şarkı Tanrı'sına döndü
Kendini kuşkuladığın her melek saçlarında sarardı

5. Ateşini yükseltiyorum zambağın
Doğunluk hissi vermiyor dünya

ilker ibrahim işgören

çok uzun bir yol yürüdüm

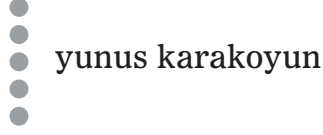
içimde durmadan yer değiştiren insanlar
şehirler, parklar, sokak lambaları

çok uzun bir yalnızlık yürüdüm, susmak değildi
elimde kimsesiz kalmış huzur ve durmadan işi düşen hayvanlar
caddeler, avmler, çöp kutuları

çok uzun bir kadın yürüdüm, aşk değildi
yüzümde dudağından akmış bir ruj
saçlar, ojeler, makyaj çantası

birden hızlandı hayatımın ilişki lambası
kıvıll saçlar, sert bakışlar, özenli dudaklar
belli ki yüzü, içinin teğellenmiş hâli

sana durmadan yürüyen bir ayak
sana durmadan tükenecek bir yalnızlık
sana durmadan akacak bir ırmak ediniyorum.

pandora kutusu

ilk kadın
suyun
yırılmış
hali
burnundan öptüm
pandorayı
tarihin gizli
kalmış
en mahrem yerinden
öpüldükçe
yayıyor kokusu
içimizin
hiç ayak basılmamış
vahasız çölüne
ve
çözüldü
kutunun sırrı
şimdi
geri dönebilirsiniz
çadırınza

DİL DERNEĞİ BEŞİR GÖĞÜŞ TÜRK DİLİNİ VE ÇOCUK EDEBİYATINI GELİŞTİRME ÖDÜLÜNE KATILIM KOŞULLARI

"Dil Derneği Beşir Göğüş Türk Dilini ve Çocuk Edebiyatını Geliştirme Ödülü, Dil Derneği'nin kurucu üyesi, Dilci-Eğitimci-Yazar Beşir Göğüş'ün Dil Devrimine, Türkçenin eğitim ve öğretimine verdiği emeği unutturmamak, kişiliğini ve düşüncelerini gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla düzenlenmiştir. Ödül, dönüşümlü olarak Türkiye Türkçesiyle ilgili çalışmaya ya da bir edebiyat yapıtına (roman, öykü, masal ya da şiir kitabına) verilmektedir; 2018'de bir "çocuk romanına" verilecektir.

Ödüle Katılma Koşulları

- 1) Çocuklar için yazılmış bir romanla ödüle aday olabilir.
- 2) Ödüle aday yapıtlarda Dil Derneği'nin amaçlarına uygunluk, Türkçenin yaratıcı olanaklarını kullanma ve çocuklara yansıtma başarısı aranacaktır.
- 3) Ödüle 1 Ocak - 31 Ekim 2017 arasında yayımlanmış yapıtlar aday gösterilebilir.
- 4) Her yazar ödüle tek bir yapıtla aday olabilecektir.
- 5) Ödül bölüştürülmeyecek, tek bir yapıta verilecektir.
- 6) Ödüle aday yapıttan altı tanesi, başvuru dilekçesi ve kısa yaşamöyküsüyle yazarın kendisince ya da yazarın izin belgesiyle birlikte yayınevince Dil Derneği'ne gönderilecektir (postadaki gecikme göz önüne alınmayacaktır).
- 7) Ödüle son başvuru tarihi, 31 Aralık 2017'dir.
- 8) Seçici kurul, Dilek Göğüş Ülgüray, Prof. Dr. Selahattin Dilidüzgün, Prof. Dr. Sedat Sever, Ayla Çınaroğlu ve Zekeriya Kaya'dan oluşmaktadır.
- 9) Ödül, 2.000 TL'dir, Beşir Göğüş'ün doğum günü olan 12 Şubat 2018'de bir törenle verilecektir.
- 10) Ödüle Dil Derneği Yönetim Kurulu üyeleri aday olamazlar.

Bilgi için:

Tel.0312-425 83 60; belgeç 0312-417 33 28

www.dildernegi.org.tr / e-posta; dildernegi@dildernegi.org.tr

KUŞADASI EĞİTİM VE GELİŞTİRME VAKFI (KEGEV) M.SUNULLAH ARISOY 2018 ŞİİR ÖDÜLÜ

KEGEV' in düzenlediği ve ilki 1996 'da verilen M. Sunullah ARISOY ödülü, bu yıl da şiir dalında verilecek.

M. Sunullah ARISOY' un Türkçeye gösterdiği özen ve emek göz önüne alınarak, ödüle katılacak yapıtların değerlendirilmesinde Türkçeye özen, belirleyici ölçüt olacaktır.

KATILMA KOŞULLARI :

1. 01 Ocak - 31 Aralık 2017 tarihleri arasında yayımlanan ve daha önce ödül almamış şiir kitapları ya da kitap oylumundaki (en az 15 şiirden oluşan) şiir dosyaları ile ödüle aday olunabilir. Ödüle katılan yapıtlar arasında, seçici kurul değerlendirmelerinin bitimi olan 15.04.2018 ' e kadar herhangi bir ödül kazanan yapıt değerlendirme dışı kalacaktır.

2. Son başvuru tarihi 31 Aralık 2017'dir.

3. Ödüle katılacak kitap ya da dosyanın 6 örneğinin katılımcı ya da onun yetkili kıldığı yayınevi tarafından bir başvuru dilekçesi eşliğinde, özgeçmiş ve iletişim bilgileriyle birlikte, elden ya da posta ile aşağıdaki adrese ulaştırılması gerekmektedir.

M.SUNULLAH ARISOY ŞİİR ÖDÜLÜ

İkiçeşmelik Mahallesi Süleyman, Demirel Bulvarı No:31

Kuşadası Ticaret Odası Binası

Ofis No:4 Kuşadası - Aydın

4. Seçici Kurul: Hidayet Karakuş, Ayten Mutlu, Ahmet Özer, Cigdem Sezer ve Halim Yazıcı'dan oluşmaktadır.

5. Ödül, 3.000 (üç bin) TL.'dir ve kazanan yapıtın sahibine, 11.05.2018' de, Kuşadası'nda düzenlenecek tören sırasında bir plaket ile verilecektir.

6. Ödül bölüştürülmeyecektir.

7. Ödüle KEGEV Yönetim Kurulu ve Seçici Kurul üyeleri aday olamazlar.

M. SUNULLAH ARISOY ŞİİR ÖDÜLÜ SEKRETERLİĞİ:

Şadiye EVGİN : KEGEV Müdürü

0 506 545 01 88

www.kegev.org

kegev.net@hotmail.com - sadiyeevgin@hotmail.com

Zerrin BORATAV BAĞÇIVAN: Eşgüdüm Sorumlusu

0 542 675 40 03

zerrinbagcivan@hotmail.com

Mahkûmun Zindanı

Örümcek
yerinde dönüyor uyku gölgeliklerinin üstünde.
Tepesinde
ufuklar ilahilerle iç içe geçmiş.

Gölgeliklerimiz
saat yönünde tasarlanmış,
eğiliyor
çocukluğun kenarına.

Havanın çok erken karardığı daire
mahkûmun zindanıdır.

Zamanın akışını
izliyorum aynı küreden.

Hayatın ahenkleri
yavaşlıktan kaçmaya başlıyor.

Kulak zarlari sabahları
ayırt ediyor dairesel yayların
kivrımlarından gelen sesleri.

Başka Anlam

Metz Kenti'nin tepesinde
göğün aydınlanması bir yanılısama olarak kalır,
pek çok başkaları onu yanlarına almışken.

Ancak düşüncelerin esnekliği
dünyanın ekseninden başka anlamda
yönlendirmiştir nesnelere.

Aynı yuva uyandır beni.

Ses ve görüntüler dalgalanır
tsunaminin gelmesine yakın.

Şair ve çevirmen
Niculina Oprea, 1957'de
Romanya'nın Dolj İli'ne
bağlı Negoieşti'de
doğdu. Hukuk öğrenimi
gördü. 1994'te ilk şiir
kitabı Akheron'un
Sularında çıktı. Ana
teması aşk olan
şairlerinde sürekli
olarak hermetik bir
dışavurumculukla en iyi
niteliği yeniden
canlandırdığı görülür.
2005'te Neredeyse Siyah
adlı kitabıyla Ad-Visum Şiir Ödülü'nü, 2009'da
Rumen Edebiyatı Özendirme Üstün Başarı
Diploması'nı, 2011'de Yunanistan Dioysios Solomos
Ödülü'nü ve Lübnan Naaman Yaratıcılık Ödülü'nü
aldı. Pek çok uluslararası şiir etkinliğine katıldı.
Şiirleri en az on dile çevrildi. Birçok ülkeden
şairlerin kitaplarını Rumenceye aktardı.
Yayımlanmış diğer şiir kitapları: Geçit (1996),
Sessizliğin Baskısı Altında (2000), Belleğin Kıyısında
Yakarışlar (2002), Gelecek Yaz Aynı Olacaksınız
(2004), Kutlama (2011).
Türkçede Neredeyse Siyah (Çev.: Ayten Mutlu, 2011),
Bizim Yaşamlarımız ve Onların Yaşamları (Çev.:
Mesut Şenol, 2012) ve Med - Cezir Arasında (Çev.:
Erkut Tokman, 2016) adlı şiir kitapları yayımlandı.

Çeviren: Baki Yiğit